

“मेलम्ची नगर समृद्धिको आधार : कृषि, पर्यटन, उद्योग र जलाधार ”
सातौ नगर सभामा नगर प्रमुख श्री डम्बर बहादुर अर्यालज्यू बाट प्रस्तुत
आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को नीति तथा कार्यक्रम

आदरणीय उपप्रमुखज्यू एवं नगरसभाका सदस्यज्यूहरू,

सम्पूर्ण विश्व नै कोभिड-१९ को महामारीले आक्रान्त भएको यस विषम परिस्थितिमा आज यस मेलम्ची नगरपालिकाको सातौं नगर सभामा आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दैछु । नगरपालिकाले गर्ने हरेका कार्यहरूमा साथ र सहयोग गर्नुहुने कार्यपालिकाका सदस्यज्यूहरू, नगरसभाका सम्पूर्ण सदस्यहरू, नगरपालिकाका सम्पूर्ण कर्मचारी, राजनैतिक दल, नागरिक समाज, संचार जगत, उद्योग वाणिज्य संघ, निर्माण व्यवसायी, सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरू एवं नगरवासी सम्पूर्ण आदरणीय दाजुभाई तथा दिदी-बहिनीहरूमा यस नगरसभा मार्फत हार्दिक आभार प्रकट गर्दैछु ।

आजको यस महत्वपूर्ण घडीमा नेपालको सार्वभौमसत्ता, अखण्डता, स्वाधिनता एवम् सङ्घीय गणतन्त्र स्थापनाका लागि आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात तथा अज्ञात सहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रदाञ्जली अर्पण गर्दैछु । नेपालको सामाजिक, आर्थिक एवम् राजनीतिक रूपान्तरणको लागि कुशल नेतृत्व प्रदान गर्ने हाम्रा अग्रज वीर पुरखाहरूलाई उच्च सम्मान व्यक्त गर्दैछु ।

सङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरी कोभिड-१९ को संक्रमण रोकथाम र नियन्त्रणका लागि यस नगरपालिका दत्तचित्त भएर लागेको कुरा यहाँहरूलाई स्मरण गराउन चाहन्छु । सबै नगरवासीको एकता, धैर्यता र सहयोगले नगरवासी सबैको जीवन रक्षा गर्न सफल भएका छौं । यस महामारी बाट देश तथा विदेशमा ज्यान गुमाउने सम्पूर्ण नेपालीका शोकाकुल परिवारजन प्रति गहिरो समवेदना व्यक्त गर्दैछु । साथै कोरोना संक्रमित सम्पूर्ण व्यक्तिहरूको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दै हाम्रा प्रयासहरूले कोरोना संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रणमा सफलता प्राप्त गरून भन्ने आशा व्यक्त गर्दैछु ।

कोरोना संक्रमणको जोखिमपूर्ण परिस्थितिमा अग्रपक्तिमा रहेर सेवा गर्ने चिकित्सक, नर्स एवम् अन्य स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, सरसफाइकर्मी, एम्बुलेन्स चालक एवम् सम्पूर्ण राष्ट्रसेवकहरूको मुक्त कण्ठले प्रशंसा गर्दैछु । यस विषम परिस्थितिमा पनि अत्यावश्यक वस्तुहरूको सहज आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने सबै व्यक्ति तथा संघसंस्थाहरूलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दैछु । कोभिड-१९ को संक्रमण रोकथाम र नियन्त्रणका लागि यस नगरपालिकाले चालेको कदममा साथ र सहयोगका लागि सम्पूर्ण महानुभावहरूमा आभार प्रकट गर्दैछु । नगरपालिकाको कोरोना संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार कोषमा रकम उपलब्ध गराउनुहुने सम्पूर्ण व्यक्ति तथा संघसंस्थाहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

नगरपालिकाले लोकतन्त्रका आधारभूत मूल्य र मान्यता, मानव अधिकारको संरक्षण, सुशासन, भ्रष्टाचारको नियन्त्रण, विधिको शासन र जनताका मौलिक हक अधिकार सम्बन्धमा प्रतिवद्ध भई विकास निर्माण तथा अन्य सेवा प्रवाहका कुराहरूलाई अगाडि बढाएको छ ।

हामी निर्वाचित भई नगरको विकास र सम्वृद्धिमा तीन वर्ष विताइ सकेका छौं । यो छोटो अवधिमा उपलब्ध स्रोतसाधनहरूको अधिकतम प्रयोग गरी नगरवासीका इच्छा, चाहना र भावनालाई कदर गरी उत्साहवर्द्धक उपलब्धी हासिल गर्न सफल भएका छौं । नगरका सबै वडाहरूलाई सडक सञ्जाल सँग जोडन सफल भएका छौं । मेलम्ची सिटी पार्क निर्माण, आधुनिक सुविधा सम्पन्न बस पार्क निर्माण, मेलम्ची स्वप्न सरोवर निर्माण कार्यलाई नगरका गौरवका आयोजनाको रूपमा अगाडि बढाएका छौं ।

देशको राजधानी काठमाडौंसँग सिमाना जोडिएको र जलश्रोत, कृषि, पर्यटन, उद्योग र जलाधार विकासको प्रचुर सम्भावना बोकेको यो सुन्दर नगरीको श्रोत एवं साधनको समुचित प्रयोगले नगरवासीको आर्थिक सम्वृद्धि र जीवन स्तरमा सकारात्मक परिवर्तन ल्याउने कुरामा नीति तथा कार्यक्रमहरू केन्द्रित हुनेछन् । नगरको विकासलाई दीर्घकालीन सोच अनुरूप दिगो र ब्यवस्थित बनाउन एकिकृत नगर विकास गुरुयोजनाले निर्दिष्ट गरेको लक्ष्यहरूको आधारमा समग्र नगर विकासका कार्यहरूलाई अगाडि बढाइएको छ ।

विश्वब्यापी रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को संक्रमणबाट विश्व जगतसंगै हामी पनि अछुतो रहन सकेका छैनौं । कोरोना भाइरसको विश्वब्यापी संक्रमणको कारणबाट उत्पन्न भएको असहज परिस्थिति तत्कालै सामान्य अवस्थामा आउन नसक्ने देखिएकोले यसको असरलाई न्यूनिकरण गर्दै जनजीवनलाई सहज बनाउनु अहिलेको आवश्यकता हो । महामारीको अवस्थामा हाम्रा आवश्यकता र प्राथमिकता बदलिए सँगै नीति तथा कार्यक्रम पनि सामान्य अवस्थाका भन्दा फरक हुने नै भयो । नगरवासीहरूलाई राहत हुने गरी सामाजिक विकासलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखी नगरको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार पारेका छौं ।

आदरणीय उपप्रमुखज्यू एवं नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

अब म मेलम्ची नगरपालिकाबाट आ.व. २०७६/७७ मा सम्पादन भएका मुख्य कार्यहरूको संक्षिप्त रूपमा प्रकाश पार्न गइरहेको छु ।

योजना निर्माण :

हामी जनप्रतिनिधिको रूपमा निर्वाचित भएको तीन वर्ष पूरा भएको छ । यो छोटो अवधिमा हामीले जनमुखी विकास निर्माण र जनमैत्री सेवा प्रवाहको माध्यमबाट सुशासनको अनुभूति दिलाउने गरी कार्य सम्पादन गर्दै आएका छौं । मेलम्ची नगरपालिकाले सरोकारवालाहरूको अधिकतम सहभागितामा योजना तर्जुमाका विभिन्न ७ वटा चरणहरू पार गर्दै योजनाहरू तर्जुमा गर्ने प्रणालीको अवलम्बन गरेकोछ । नगरको एकीकृत गुरु योजना अनुरूप मेलम्ची सिटी पार्क निर्माण, नगर चक्रपथ निर्माण लगायत केही ठूला बहुवर्षिय आयोजनाहरू सञ्चालनका क्रममा रहेका छन् । यस नगरलाई पर्यटकीय क्षेत्रको रूपमा विकास गर्न ईन्द्रावती नदीमा मेलम्ची स्वप्न सरोवर निर्माण गर्नको लागि संभाव्यता अध्ययन भई DPR निर्माणको लागि आवश्यक तयारी गरिएको छ ।

मेलम्ची नगरपालिकाको छैठौं नगर सभाबाट चालु आ.व. २०७६/७७ को लागि नगरपालिका तर्फ रु. १ अर्ब २८ करोड ७९ लाख २३ हजार २ सय ६७ रुपैयाँ पैसा १८ र गैरसरकारी संस्था तर्फ १४ करोड ६० लाख १३ हजार ६ सय ४८ रुपैयाँ पैसा ८४ गरी कूल जम्मा १ अर्ब ४३ करोड ३९ लाख ३६ हजार ९ सय १६ रुपैयाँ पैसा ०२ संशोधित बजेट निर्धारण गरिएको थियो ।

उक्त बजेटबाट नगरका विभिन्न योजनाहरू टेण्डर र सम्भौता भई सम्पन्न भैसकेका छन् भने कतिपय योजनाहरू कार्यान्वयनको चरणमा रहेका छन् । सबै वडा कार्यालयमा इन्टरनेटको जडान भई इविलिङ्ग प्रणालीको शुरु गरिएकोले नगरपालिकाको वित्तिय सुशासनमा सुधार आएको छ ।

विश्वब्यापी रूपमा फैलिरहेको कोरोना भाइरसको संक्रमणलाई रोकथाम तथा नियन्त्रण गरी आम नगरवासीको जीवन रक्षाको लागि क्षेत्रीय स्तरका क्वारेन्टाइन र आइसोलेसनको निर्माण गरी सञ्चालनमा ल्याइएको छ । कोरोना भाइरसबाट प्रभावितहरूलाई राहत वितरण गरिएको छ । भूकम्प पश्चातको पुर्ननिर्माणको कार्य कोरोना भाइरस संक्रमणको कारण केही अवरोध हुन पुगेता पनि पुर्ननिर्माणको कार्यलाई अगाडि बढाउन आवश्यक नीतिगत निर्णय गरी कार्यान्वयनलाई अगाडि बढाइएको छ ।

कार्यान्वयन :

मेलम्ची नगरपालिकाको चालु आ.व. २०७६/७७ को लागि नगर सभाबाट स्वीकृत भएका केही योजनाहरू सम्पन्न भएका छन् , केही योजनाहरू निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका छन् भने केही योजनाहरू कोरोना भाइरस संक्रमणको कारण कार्यान्वयन हुन सक्ने अवस्थामा रहेका छन् ।

(क) प्रशासनिक व्यवस्थापन :

नगरपालिकाले आफ्नो श्रोत साधन र जनशक्तिको उच्चतम उपयोग गरी नगरपालिका र वडा कार्यालयहरूबाट दिइने सेवालाई प्रभावकारी बनाईएको छ । नगरपालिका र अन्तर्गतका वडाहरूबाट जनताका गुनासो व्यवस्थापन, विभिन्न प्रकृतिका देवानी मुद्धा तथा उजुरीहरूको न्यायको सिद्धान्तको आधारमा निरूपण गर्ने कार्य गरिएको छ । नागरिक वडापत्रको व्यवस्थापन, भूकम्प पीडित लाभग्राहीहरूको अनुदान प्राप्तीको सहज व्यवस्था गरिएको छ । मेलम्ची नगर कार्यपालिकाको कार्यलयमा विद्युतिय हाजिरी मात्र प्रयोग गरी e-attendance को अवधारणालाई पुर्ण रूपमा लागु गरी कर्मचारीलाई नियमित गराईएको छ ।

स्वीकृत संगठनात्मक ढाँचा बमोजिम कर्मचारीहरूको व्यवस्थापन गरिएको छ । यस कार्यलय अन्तर्गतका सबै शाखाहरू, वडा कार्यालयहरू, स्वास्थ्य संस्थाहरू, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, गैरसरकारी संस्था लगायतका सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूसंग आपसमा समन्वय र सहकार्य गरी आम नागरिकहरूलाई सहज रूपमा सेवा प्रदान गरिएको छ ।

(ख) पूर्वाधार निर्माण :

१) सडक तथा अन्य पूर्वाधार

- चालु आ.व. २०७६/७७ मा मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ११ स्थित इन्द्रेश्वरी मा.वि. देखि नगरपालिका भवनसम्मको सडक चौडा गरी २२६.६० मि. सडक अस्फाल्ट प्रविधिबाट कालोपत्रे गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
- नेपाल सरकार (मन्त्रीपरिषद्) को मिति २०७६।६।२८ को निर्णयबाट यस मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ११ स्थित ढुँडेफाँटमा अस्पताल निर्माणको लागि मेलम्ची न.पा. वडा नं. ११ स्थायी निवासी श्री पुण्य प्रसाद दुलाल र तोयानाथ दुलालको कि.नं. ११६४ क्षे.फ. १-४-०-० र कि.नं. ११६४ क्षे.फ. ०-१०-०-० तथा कि.नं. १४७७ क्षे.फ. १-०-०-० गरी जम्मा २ रोपनी १४ अना जग्गा खरिद गर्न सैद्धान्तिक स्वीकृति प्राप्त भएकोमा

- प्रमुख जिल्ला अधिकारीको अध्यक्षतामा गठित मुआब्जा निर्धारण समितिबाट उक्त जग्गा खरिद गर्न निर्णय भई जग्गा प्राप्तीको प्रक्रिया अगाडि बढेको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १३ स्थित फट्केश्वर पँधेराचौर ठाँटी सडक निर्माणको लागि ठेक्का सम्भौता गरिएकोमा यस आ.व.मा ३.५ कि.मि. सडकको चौडा गर्ने, १५ वटा कल्भर्ट निर्माण, २ कि.मि. पक्की नाली निर्माणको कार्य सम्पन्न भई अन्य कार्यहरू निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १२ स्थित सिन्धुखोल गिरान्चौर सडक स्तरोन्नती कार्यमा १४०० मिटर ग्राभेल, २३४ घन मिटर ग्याविन जाली भने काम सम्पन्न भै अन्य कार्यहरू निर्माणाधिन अवस्थामा रहेका छन् ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १० स्थित नगर चक्रपथ सडक खण्डमा २४०० मिटर कटीङ गर्ने काम सम्पन्न भई बाँकी कार्य निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ । वडा नं. १० मै सितलादेवी सडक निर्माण कार्यको ठेक्का सम्भौता भई निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ भने शीतलादेवी मावि टेवा पर्खाल निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १० स्थित चिलिङ भ्याटको निर्माण कार्य ठेक्कामार्फत अगाडी बढेको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १२ स्थित ढकालखहरे ठाँटी सडकको नाली र ग्राभेल निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १० स्थित सितलादेवी मा. वि टेवा पर्खाल निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ३ र ४ मा सार्वजनिक शौचालय निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १३ स्थित धर्मसाला निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
- ओख्रेनीचौर बसेरी थानकुने पाटीभञ्ज्याङ्ग सडक निर्माणको लागि ठेक्का सम्भौता गरिएकोमा उक्त सडकमा हाल ३ कि.मि. बाटो चौडा गर्ने, १५०० मि. ग्राभेल तथा १०० मि. सोलिङ्को कार्य निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ ।
- सोतीखोला पाटी भञ्ज्याङ्ग सडक स्तरोन्नती गर्नको लागि ठेक्का सम्भौता गरिएकोमा यस आ.व.मा १ वटा कजवे निर्माण, ३५० मि. पक्की नाली, ५५० मि. ग्राभेल, २८४ घ.मि. ग्याविन वाल निर्माण गरी सडक निर्माणको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १० स्थित मेलम्ची सिटी पार्क निर्माणको लागि ठेक्का आब्हान भई सम्भौताको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ५ स्थित लामदाली खेत भोलुङ्गे पुलको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ भने मेलम्ची न.पा. वडा नं. ८ स्थित काफ्लेखोला र वडा नं ७ सुँगुरे फाँट जोड्ने भोलुङ्गे पुल निर्माणको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १२ र १३ मा ६ घ. मि. क्षमताको २० वटा गोबर ग्याँस प्लान्ट निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ६ स्थित नेपाले मानेभञ्ज्याङ्ग पञ्चकन्या सडकको पहिलो चरणमा ठेक्का सम्झौता भई १४५० मि. सडक कटिङ्ग, ५८० घ.मि. ग्याबिन हाल्ने कार्य भइसकेको छ भने अन्य कार्यहरू निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको साथै सो सडकको दोश्रो चरणमा ठेक्का सम्झौता भई सडक कटिङ्ग र ग्याबिन र मेशिनरी वाल निर्माण गर्ने कार्य शुरू गरिएको छ ।
- ठाडोखोला पिप्ले सडक ठेक्काबाट सम्झौता भएकोमा ५६.७६ घ.मि. मेशिनरी वाल, ५७.४८ घ.मि. सडक ढलान, ८६.७३ घ.मि. सोलिड, ७.५ मि. ह्युम पाइप सहित सम्झौता बमोजिम सडकको निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ११ स्थित मेलम्ची बसपार्क निर्माणको लागि ठेक्का सम्झौता भई ४६ मिटर च्याफ्ट निर्माण, ५०० घ.मि. मेशिनरी वाल, ८०२ घ.मि. ग्याबिन वाल, ५० घ.मि. पिसिसि र बसपार्कको लागि माटो ल्याउने र पुर्ने कार्यका साथै बसपार्कको Base सम्याउने कार्य भइरहेको छ ।
- चालु आ.व. मा मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १ मा रहेको महाभिर खाल्डे भञ्ज्याङ्ग सडकको स्तरोन्नती गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ । उक्त सडकमा ५५०० मि ग्राभेल, ४५ थान ह्युम पाइप, ७७ थान ग्याबिन र ३३०० मि. कच्ची नाली निर्माण गरिएको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. २ मा रहेको जिरो किलो सोती खोला सडकको स्तरोन्नती गर्ने कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ । यस सडकमा ६१० मि. ग्राभेल, ५० मि. मेशिनरी वाल, ३८० मि. पक्की नाली, ८२ थान जाली, १ वटा कजवे र २ वटा ह्युम पाइप कल्भर्ट निर्माण गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
- मेलम्ची न.पा. वडा नं. ३ स्थित दहपोखरी पाटी भञ्ज्याङ्ग सडकको स्तरोन्नती गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ । यस सडकमा ३.५ कि.मि. सडक चौडा, १८०० मिटर ग्राभेल, ७८ थान जाली, २३०० मि. कच्ची नाली निर्माण गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।
- मेलम्ची न.पा. वडा नं. १२ स्थित ढकालखहरे ढल व्यवस्थापनको कार्य नगरपालिका र सम्बन्धित उपभोक्ताहरूको साभेदारीमा सम्पन्न भएको छ ।

२) भवन तथा पुर्ननिर्माण :

- मेलम्ची नगरपालिका कार्यालयको पक्की भवनको निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ भने भवन परिसरको निर्माणको ठेक्का आन्धान भई परिसर निर्माणको कार्य प्रक्रिया अगाडि बढेको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १, २ र ५ को वडा कार्यालय भवन निर्माण गर्नको लागि ठेक्का सम्झौता भई निर्माण कार्य भैरहेको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ११ स्थित मनमोहन स्मृती भवन तथा कोशेली घरको निर्माण कार्य भैरहेको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ८, १० र १३ को स्थायी भवन निर्माणको लागि DPR निर्माणको कार्य थालनी गरिएको छ ।
- २०७२ साल वैशाख १२ गते गएको विनाशकारी भूकम्पबाट यस नगरपालिकाका करिव १२५६४ घरधुरी पूर्ण रूपमा क्षति भएकोमा उक्त कार्यको पुनर्निर्माणमा केही राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैह्र सरकारी संस्थाहरूले सहयोग पुऱ्याउदै आएका छन् ।

- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं १२ स्थित गिरान्चौरमा मेलम्ची नगरपालिका र तिलगंगा ग्लोबल फ्रेण्ड्सको सहयोगमा सामुदायिक पुनर्निर्माण पर्यटन प्रवर्द्धन परियोजना समिति मार्फत एकिकृत बस्ती निर्माणको कार्य भइरहेको छ । सोही वडाको नामडोलिङ्ग बस्तीमा चौधरी फाउण्डेशनबाट एकिकृत बस्ती निर्माणको कार्य भइरहेको छ ।
- राष्ट्रिय पुनर्निर्माण प्राधिकरण र मेलम्ची नगरपालिकाको सहयोगमा मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ११ स्थित जरायोटा र एकिकृत बस्ती निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ । महिला आत्म निर्भरता केन्द्र, अक्सफाम नेपाल र यस नगरपालिकाको समन्वयमा मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १२ स्थित थाक्ले एकिकृत बस्तीको २८ घरको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ । त्यसैगरी मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ३ स्थित बिन्दु बज्जरा टोल र वडा नं. ६ स्थित तालामाराड सिग्देल टोल एकिकृत बस्ती निर्माण कार्य भैरहेको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिकाका १३४२१ लाभग्राहीहरू मध्ये १३२४२ जनाले भूकम्पपीडित लाभग्राही सम्झौता गरेका छन् । जसमध्ये १३०६३ जना लाभग्राहीहरूले प्रथम किस्ता, १२१८० जना लाभग्राहीहरूले दोश्रो किस्ता र ८८८४ जना लाभग्राहीले अन्तिम किस्ता अनुदान प्राप्त गरेका छन् । भूकम्पमा छुट भएको गुनासो दर्ता गर्ने कार्य सम्पन्न गरी स्थलगत पुनः निरीक्षणको कार्य भैरहेको छ ।
- भूकम्प पश्चातको पुनर्निर्माणलाई तिव्रता दिन नगर कार्यपालिकाको निर्णयबाट पुनः मिति २०७७ असार मसान्तसम्म सबै प्रकारका लोड बेयरिङ्ग घरहरूको नक्सा पास नगरी सम्बन्धित वडाको सिफारिसको आधारमा स्थायी आवास निर्माण गर्न अनुमति प्रदान गरिएको छ । RCC र स्ल्याब ढलानबाट निर्माण हुने घरहरूमा २०७७ असार मसान्तसम्म २५% छुट सहित नक्शा पास गर्ने न्यवस्था गरिएको छ ।

(३) सिंचाई न्यवस्थापन

- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १ स्थित ठूलो कुलो सिंचाई योजना उपभोक्ता समिति मार्फत सम्झौता गरिएकोमा २७५ मि. आर.सि.सि. पक्की कुलो निर्माण कार्य सम्पन्न भएको, भोटेचौर सिंचाई योजना सम्झौता भई १८ मि. मेशिनरी पर्वाल निर्माण, २४ थान ग्याबिन, ५ घ.मि. पहरो कटिङ्गको कार्य भई सिंचाई कुलो निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको र सिन्धुखोला लप्सेफाँट सिंचाई कुलो निर्माणको लागि उपभोक्ता समितिबाट सम्झौता गरिएकोमा उक्त सिंचाई कुलोको २३ मि. एच.डि.पी. पाइप तथा ४.६५ घ.मि. मेशिनरी वाल निर्माण गर्ने सम्पन्न गरिएको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ८ स्थित घट्टेखोला सिंचाई योजनाको कुलो निर्माण कार्य सम्पन्न भएको तथा वडा नं. ७ स्थित चालिसेफाट सिंचाई आयोजनाको १३०० मिटर पक्की कुलो निर्माण कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

(४) खानेपानी :

- चालु आ.व. २०७६/०७७ मा नगरपालिकाको क्रमागत योजनाको रूपमा रहेको मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १३ स्थित फटकशिला खानेपानी आयोजनाको १४ कि.मि. दुरीको पानी वितरण पाइपलाइन खन्ने र पुर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ । उक्त आयोजनामा धारा वितरणको लागि फ्लो रेगुलेटर भल्भ र रिजर्भ भायर ट्याङ्की तथा ब्रेक प्रेशर च्याम्बरको निर्माण कार्य शुरुवात भएको छ भने सोही वडाको फटकशिला मा.वि. खानेपानी निर्माणको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ र उक्त आयोजना निर्माण पश्चात वडाका ५०४ घरधुरीले स्वच्छ पानी प्राप्त गर्नेछन् ।
- क्रमागत योजनाको रूपमा रहेको मे.न.पा. वडा नं. ८ स्थित गुफा चाखु डब्ल्याङ्ग खानेपानी आयोजनाको ट्याङ्की तथा पाइपलाइनको निर्माण कार्य भैरहेको छ । यस आयोजनाबाट वडाका ३६१ घरधुरीहरू लाभान्वित हुनेछन् । त्यसैगरी यस वडाको दलित बस्ती खड्काथोक खानेपानी आयोजनाको निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ। यस खानेपानी आयोजनाबाट ३६ घरधुरी लाभान्वित हुनेछन् ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ५ स्थित सिन्धुकोट खानेपानी आयोजनाको खानेपानी ट्याङ्की निर्माण, वितरण पाइपलाइन खन्ने तथा पुर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ भने यस आयोजनाबाट १६५ घरधुरी लाभान्वित भएका छन् ।
- मेलम्ची नगरपालिकाका वडा नं. ६ स्थित कोतेटोल द्वारेटोल खानेपानी आयोजनाको निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ । यस आयोजना निर्माण पश्चात २६ घरधुरी लाभान्वित हुनेछन् ।
- मेलम्ची न.पा. वडा नं. १२ स्थित मेलम्ची नगरपालिका र सामुदायिक विकास तथा वातावरण संरक्षण मञ्चको साभेदारीमा ढकालथोक खानेपानी आयोजनाको निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ । यस आयोजनाबाट ६५ घरधुरी लाभान्वित हुनेछन् ।
- मेलम्ची न.पा. वडा नं. ११ मा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीसंगको साभेदारीमा ६० वटा धारा जडान गरी डडुवा खानेपानी आयोजनाको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।

(ग) योजना :

- चालु आ.व. को जेष्ठ मसान्तसम्ममा वडा कार्यालयबाट कार्यान्वयन गर्ने गरी २२१ वटा योजनाहरूमा बजेट विनियोजन गरिएकोमा हालसम्म १७५ वटा योजनाको उपोक्ता समिति दर्ता तथा सम्भौता भएको छ । २ वटा योजनाका उपोक्ता समितिको रनिङ्ग बिल भुक्तानी गरिएको र ८८ वटा योजनाहरूको अन्तिम बिल भुक्तानी गरिएको छ भने बाँकी योजनाहरू तालिम लगायत अन्य सफ्टवेयरका कार्यक्रमहरू रहेका छन् ।
- नगरपालिकाबाट कार्यान्वयन गर्ने गरी ७७ वटा योजनाहरूमा बजेट विनियोजन गरिएकोमा हालसम्म ५१ वटा योजनाको उपोक्ता समिति दर्ता भएको, ठेक्का सहित ६१ वटा योजनाहरू सम्भौता भएको, २ वटा योजनाको रनिङ्ग बिल भुक्तानी गरिएको र ६ वटा योजनाहरूको अन्तिम बिल भुक्तानी गरिएको छ भने बाँकी योजनाहरू क्रमागत योजना र परामर्श तथा सफ्टवेयरका कार्यक्रमहरू रहेका छन् ।
- नगरबाट कार्यान्वयन हुने गरी बागमती प्रदेशबाट यस चालु आ.व.मा ६ वटा योजनाहरूमा बजेट विनियोजन भएकोमा ४ वटा योजनाको उपोक्ता समिति मार्फत २ वटा योजनाहरू ठेक्काबाट सम्भौता भएकोमा २ वटा योजनाको रनिङ्ग बिल भुक्तानी गरिएको छ भने सबै योजनाका कामहरू अन्तिम चरणमा पुगेका छन् ।

- संघीय सरकारबाट चालु आव.मा २ वटा योजनाहरूमा बजेट विनियोजन भएकोमा २ वटा योजनाहरू ठेक्काबाट सम्भौता भई कार्यान्वयन भइरहेको छ भने शिक्षा सशर्त कार्यक्रम तर्फ विनियोजित रकमबाट ३ वटा सामुदायिक विद्यालयहरूमा वास सहितको शौचालय निर्माणका लागि सम्भौता भई काम अन्तिम चरणमा पुगेको छ । त्यस्तै सहकारी खेती, साना सिंचाई कार्यक्रम अन्तर्गत ३ वटा सिंचाई कुलो निर्माणका लागि उपभोक्त समितिबाट कार्यान्वयन हुने गरी सम्भौता भई निर्माण कार्य भइरहेको छ
- स्थानीय पूर्वाधार विकास साभेदारी कार्यक्रम माफत १२ वटा योजनाहरूमा बजेट विनियोजन भएकोमा ५ वटा योजनाको उपभोक्ता समितिबाट कार्यान्वयन हुने गरी दर्ता तथा सम्भौता भएको र ६ वटा योजनाहरू ठेक्काबाट सम्भौता भएकोमा सबै योजनाहरू कार्यान्वयनकै क्रममा रहेका छन् ।
- संस्कृति पर्यटन तथा नागरिक उड्यन मन्त्रालयबाट प्राप्त पर्यटन पूर्वाधार विकास कार्यक्रम अन्तर्गत ४ वटा योजनाहरू विनियोजन भएकोमा ४ वटै योजनाहरूको उपभोक्ता समिति दर्ता भई सम्भौता भएको छ भने २ वटा योजनाहरूको अन्तिम बिल भुक्तानी भएको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका र UNDP को साभेदारीमा कार्यान्वयन गर्ने गरी ६ वटा योजनाहरू विनियोजन भएकोमा ६ वटै योजनाहरूको दर्ता भई सम्भौता भएका छन् भने २ वटा योजनाहरूको अन्तिम बिल भुक्तानी भएको छ ।
- कृषि तर्फको सिंचाई अन्तर्गत ६ वटा योजनाहरू विनियोजन भएकोमा ५ वटा योजनाहरूको उपभोक्ता समिति दर्ता तथा सम्भौता भई कार्यान्वयनको चरणमा रहेको छन् ।

(घ) पर्यटन विकास :

- मेलम्ची नगरपालिका क्षेत्रलाई पर्यटन क्षेत्रको रूपमा विकास गर्नको लागि इन्द्रावती नदीमा कृत्रिम बाँध बाँधी मेलम्ची स्नपन सरोवर निर्माण गर्नको लागि यस क्षेत्रका प्राविधिक विज्ञ, सरोकारवालाहरू विच छलफल तथा अन्तक्रिया कार्यक्रम संचालन गरी आवश्यक राय सल्लाह र सुभाषहरू लिने कार्य गरिएको छ । मेलम्ची स्नपन सरोवर निर्माणको संभाव्यता अध्ययन भई विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन निर्माण गर्ने तयारी भैरहेको छ ।
- नगरपालिकालाई पर्यटकिय हवको रूपमा विकास गरी आन्तरिक तथा वाह्य पर्यटकहरूलाई आकर्षण गर्नको लागि मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १ को सुरक्षा डाँडा र पाताल गुफा, वडा नं. २ को तपचुली डाँडा, वडा नं. ३ को गुरुङ्गाउँ चिसापानी, वडा नं. ४ को पाटी भञ्ज्याङ्ग, थानाभञ्ज्याङ्गढी र धौले, वडा नं. ५ को धौले, सुलिकोट, वडा नं. ६ को मानेभञ्ज्याङ्ग सिग्देलटोल एकिकृत बस्ती, वडा नं. ११ को मेलम्ची हुँदै धुसेनीचौर धौले र वडा नं. ८ को चाखु, गुफासम्मको पदमार्ग पहिचान गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ । त्यसैगरी मेलम्ची सिटी पार्क निर्माण गरी पर्यटकहरूको आवगमनलाई सघन तुल्याउने उद्देश्यले पार्कभित्रको पुर्वाधार निर्माणका कार्यलाई तदारुकताको साथ अगाडि बढाइएको छ ।
- नेपाल सरकारले घोषणा गरेको नेपाल भ्रमण वर्ष २०२० लाई लक्षित गरी यस नगरपालिकामा आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ मा मेलम्ची महोत्सव आयोजनाको लागि निजी क्षेत्र, नागरीक समाज, सरोकारवालाहरूको सक्रिय सहभागितामा विभिन्न चरणका छलफल तथा अन्तक्रिया कार्यक्रमहरू सहित महोत्सवको पूर्व तयारी पूरा गरिएकोमा कोभिड १९ (कोरोना भाइरस) को संक्रमणको जोखिमको कारण हाललाई स्थगित गरिएको छ ।

- पर्यटन विकासको लागि पर्यटन विकास कोषको स्थापना गरिएको छ । मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १, २, ३, ४ र ११ लगायत सुलिकोट, धुसेनीचौर धौले, गुफा चाखु, ओख्रेनी चौर, ककनी लगायत नगरपालिका भित्रका अन्य मेलम्ची नगरपालिका आसपासमा रहेका छिमेकी गाउँपालिकहरूसंग समन्वय गरी बृहत्तर पर्यटन विकासका कार्यहरू अगाडि बढाउँने लक्ष्यका साथ कार्य भइरहेको छ । पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि घर बास (होम स्टे) सम्बन्धी आधारभूत तालिम सम्पन्न गरिएको छ ।

(ङ) वातावरण संरक्षण, फोहरमैला तथा विपद् व्यवस्थापन :

- मेलम्ची नगरपालिकाको बजार क्षेत्रबाट उत्पादन/संकलन भएका फोहरमैलाहरूको उचित व्यवस्थापनको लागि मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ११ स्थित धिताल बेसी बगर क्षेत्रमा खाल्डो खनी अस्थायी रूपमा व्यवस्थापन गर्दै आएकोमा हाल उक्त स्थानमा व्यवस्थित रूपमा फोहरमैला व्यवस्थापनका लागि ठेक्का मार्फत सडक पूर्वाधारको निर्माण कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ भने ३००० वर्ग फिट क्षेत्रफलको फोहर व्यवस्थापन गृहको निर्माण कार्य शुरू गरिएको छ ।
- विपद् व्यवस्थापन तथा जलवायु अनुकुलन अन्तर्गत मेलम्ची नगरपालिका भित्रका जोखिममा रहेका बस्तीको संरक्षणका लागि नगरपालिकाबाट आवश्यक तारजाली खरिद गरी जोखिमयुक्त बस्ती तथा स्थानको लागि सम्बन्धित वडा कार्यालयसंग समन्वय गरी तार जाली वितरण गरिएको छ ।
- नगरपालिका क्षेत्रको वातावरण प्रदुषण न्यूनिकरण तथा वातावरण संरक्षण गर्नको लागि यस आ.व.मा मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ७ स्थित सेल्ले र च्यानडाँडामा स्थायी शवदाह स्थल तथा पाटी निर्माणको कार्य सम्पन्न गरिएको छ । त्यसैगरी वडा नं. ३ स्थित हैबुंग डाँडामा शवदाह गृह, चिप्लिंग चिहाने पाटी निर्माण गरिएको छ भने वडा नं. १ स्थित मानेडाँडामा शवदाह गृह निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ ।

(च) कृषि तथा पशु विकास :

(१) कृषि :

- कृषि विकास तर्फ कृषि विकास कोषको स्थापना गरी संघीय सरकारबाट प्राप्त भएको शर्त रकमबाट विभिन्न किसिमका कार्यक्रम संचालन मार्फत कृषिमा आधुनिकरण र व्यवसायी बनाउँने कृषि यन्त्र उपकरण, प्लाष्टिक टनेल, फलफुलको विरूवाहरू खरिद गरी अनुदानमा वितरण गर्ने कार्य भएको छ । जनताको आर्थिक स्तर बृद्धिको लागि मकै पकेट क्षेत्र, अलैंची पकेट क्षेत्र, किबी पकेट क्षेत्र जस्ता उदयमान बालीहरूको पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी धानको उन्नत बिउ उत्पादन गर्नका साथै नगरपालिका भित्रका कृषकहरूलाई कागती, सुन्तला र जुनारका १५ हजार विरूवाहरू वितरण गरिएको छ ।
- कृषि यन्त्रकरणको प्रवर्द्धनको लागि चालु आ.व.मा मिनिटिलर, थ्रेसर, पावर स्प्रेयर, न्याप्स्याक स्प्रेयर गरी ५४३ वटा यन्त्र उपकरण तथा प्लाष्टिक टनेलहरू खरिद गरी वितरणको प्रक्रिया अघि बढाइएको छ ।

- बाली विकास, खाद्यान्न तथा बिउमा आत्म निर्भर बनाउँनका लागि १४०० केजी. रामपुर कम्पोजिट मकैको उन्नत बिउ, ५००० के.जी. गौतम जातको उन्नत बिउ, ४००० के.जी. खुमलचार धान, २०० के.जी. खुमल चारको मुल बिउ र ३२० के.जी. खुमल १० धान को उन्नत बिउ खरिद गरी नगरपालिका भित्रका १५०० जना कृषकहरूलाई वितरण गरिएको छ ।
- माटो सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत १३ वटा वडाहरूमा माटो परिक्षण सम्बन्धी तालिम संचालन गर्नुका साथै ११ सय रोपनी क्षेत्रफलमा सुक्ष्म खाद्यतत्व वितरण गरी कृषि बालीको गुणस्तर वृद्धि गर्ने कार्य गरिएको छ । कृषि प्रविधि विकास र क्षमता अभिवृद्धिका लागि तरकारी, फलफुल, खाद्यान्न तथा बिउ उत्पादन सम्बन्धी तालिम संचालन गरी ३२५ जना कृषकहरूलाई तालिम प्रदान गरिएको छ । बाली बिबिधिकरण कार्यक्रम अन्तर्गत ४० वटा मौरी गोला घर र ४० वटा खाली मौरी घर वितरण गर्ने कार्य गरिएको छ । त्यसैगरी ४०० ग्रामको १ हजार प्याकेट कन्ने च्याउ र ४ सय प्याकेट सिताके च्याउको बिउ वितरण गरिएको छ ।
- नगरपालिका अन्तर्गतका १३ वटै वडाहरूमा ८ वटा आ.पि.एम. कृषक पाठशालाहरू सम्पन्न गरिएको छ । मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १, ५, ७, ८, ९, १०, १२ मा सिंचाई कुलो निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ भने यस आयोजनाबाट कुल ५००० रोपनी जग्गामा सिंचाई पुग्नेछ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १३ को फटकशिला स्थित बगर फाँटमा प्रदेश सरकारको रु. ७५ लाख र यस नगरपालिकाको रु. ३० लाख गरी कूल लागत रु. १ करोड ५ लाखको लागत साम्भेदारीमा २ हजार रोपनी क्षेत्रमा सामूहिक कृषि खेतिका लागि पूर्वाधार निर्माण भैरहेको छ ।

(२) पशु सेवा:

- पशु सेवा कार्यक्रम तर्फ चालु आ.व.मा पशुपालक कृषकहरूलाई गाई भैसी पालन, बाख्रा पालन, बंगुर पालन, कुखुरा पालन तालिम प्रदान गरिनुको साथै पशु आहारको पहुँच पुऱ्याउँने उद्देश्यका साथ हिँउदे तथा वर्षे घाँसका बिउहरू वितरण गरिएको छ । पशु उपचारको लागि औषधि खरिद गरी नियमित रूपमा ११ हजार ७ सय ५ वटा पशु उपचार सेवा प्रदान गरिएको छ ।
- यस आ.व.मा २५ वटा फर्महरूको गोठ सुधार गर्ने कार्य गरिएको छ । मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ९ स्थित धिरेन कृषि तथा पशु फर्म र वडा नं. १२ स्थित सन्नेसीचौर कृषि तथा पशु फर्मको लागि ५०% अनुदानमा उन्नत नश्लको १/१ वटा बोयर जातीको बोका वितरण गरिएको छ । मेलम्ची नगरपालिका १३ वटै वडामा ३० वटा उन्नत नश्लको बंगुरको पाठापाठी वितरण गरिएको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका क्षेत्र भित्रका २५ जना कृषकहरूलाई ५०% अनुदानमा २५ वटा भुस्सा काट्ने मेशिन वितरण गरिएको छ । चालु आ.व.मा यस नगरपालिका क्षेत्रका २५ वटा न्यवसायीक गाई, भैसी, बाख्रा र बंगुर फर्महरूलाई गोठ सुधारका लागि प्रति फर्म रु. १ लाख का दरले अनुदान सहयोग प्रदान गरिएको छ । यस नगरपालिकाको वडा नं. ३ स्थित नेपाल ट्राउट प्रोडक्ट सेन्टर र वडा नं. ११ स्थित मेलम्ची अष्टम कृषिजन्य उद्योगलाई पोखरी मर्मत सभारका लागि प्रति उद्योग रु. १ लाखका दरले अनुदान सहयोग उपलब्ध गराइएको छ । पशु नश्ल सुधारका लागि कृत्रिम गर्भाधान कार्यक्रम अन्तर्गत नगरपालिका भित्र

५५७ वटा पशुमा कृत्रिम गर्भधान सेवा प्रदान गरिएको छ । पशु सेवा शाखाको प्रयोगशालाबाट ३३० वटा गोबर परीक्षणको कार्य गरी उपचार गरिएको छ ।

(छ) शिक्षा तथा खेलकुद :

- विद्यार्थी संख्या र भौगोलिक दुरीको आधारमा नगरका ८ वटा आधारभूत विद्यालयहरू सम्बन्धित वडाका अन्य माध्यामिक तथा आधारभूत विद्यालयमा पूर्ण रूपमा समायोजन गरिएको छ भने ७ वटा आधारभूत विद्यालयका केही कक्षाहरू सोही वडाका अन्य माध्यामिक तथा आधारभूत विद्यालयमा समायोजन गरिएको छ । चालु आ.व. २०७६/७७ मा मेलम्ची नगरपालिकाको शिक्षा ऐन, २०७५ (संशोधन सहित) बमोजिम नगर भित्रका ४० वटा विद्यालयहरूको विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने कार्य सम्पन्न भएको छ । एक विद्यालय एक बालविकास केन्द्रको नीतिलाई कार्यान्वयन गर्न चालु आ.व.मा २ वटा विद्यालयहरूमा बालविकास सहजकर्ताहरूको व्यवस्थापन गरिएको छ । आधारभूत तह कक्षा ८ को नगरस्तरीय परीक्षा संचालन गरी नतिजा प्रकाशन समेत गरिएको छ । नगर भित्रका १० वटा माध्यमिक विद्यालयहरूमा पुस्तकालय, विज्ञान प्रयोगशाला तथा ICT ल्याब व्यवस्थापन गरिएको छ । माध्यामिक तहमा शिक्षक दरबन्दी कमी भई पठनपाठनमा परेको समस्यालाई मध्यनजर गरी Teach For Nepal संगको सहकार्यमा ७ वटा विद्यालयहरूमा अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयका १४ जना प्रज्ञार्थी शिक्षकहरूको व्यवस्था गरिएको छ । नगरका ३ वटा विद्यालयमा वास सहितको शौचालय निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ । मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ६ स्थित तेर्सो मा.वि.मा छात्रवासको निर्माण सम्पन्न भई सञ्चालनको क्रममा रहेको छ । नगरपालिका अन्तर्गतका सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई स्यानीटरी प्याड वितरण कार्य शुरू गरिएको छ ।
- बालविकास देखि कक्षा ५ सम्म अध्ययनरत विद्यार्थीहरूलाई दिवा खाजाको व्यवस्थापन गरिएको छ । छात्रा छात्रवृत्ति, दलित छात्रवृत्ति, अपाङ्ग छात्रवृत्ति लगायतका छात्रवृत्तिहरू वितरण गरिएको छ । कक्षा १ देखि १० सम्मका विद्यार्थीहरूलाई निशुल्क पाठ्यपुस्तकको लागि रकम निकासो भई पाठ्यपुस्तकको व्यवस्थापन गरिएको छ । शैक्षिक गुणस्तर वृद्धिका लागि प्रधानाध्यापक, नगर शिक्षा समिति र अन्य सरोकारवालाहरूसंग समन्वय बैठक सम्पन्न गरिएको छ ।
- खेलकुद क्षेत्रको विकासको लागि मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ११ को धितालबेसी खेलकुद मैदानमा नगरस्तरीय राष्ट्रपति रनिङ्ग शिल्ड प्रतियोगिता सम्पन्न गरी उत्कृष्ट स्थान हाँसिल गर्ने विद्यालय र विद्यार्थीहरूलाई प्रोत्साहन स्वरूप पुरस्कार वितरण गरिएको छ । उक्त प्रतियोगितामा नगरका १४ वटा माध्यामिक विद्यालयहरूको सहभागीता रहेको थियो भने सो प्रतियोगितामा ईन्द्रेश्वरी माध्यामिक विद्यालय प्रथम भई शिल्ड जित्न सफल भएको थियो ।

(ज) स्वास्थ्य तथा आयुर्वेद :

(१) कोभिड-१९

- कोभिड-१९ को रोकथाम तथा नियन्त्रण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउँनको लागि नगरपालिकास्तरीय कोरोना भाइरस रोकथाम तथा नियन्त्रण समन्वय समिति तथा स्थानीय कोरोना विपद् व्यवस्थापन केन्द्र (LCCMC) गठन गरी उक्त बैठकको निर्णय अनुसार रोकथामका कार्यहरू अगाडि बढाइएको छ । त्यसैगरी यस नगरपालिकासंग सिमाना जोडिएका अन्य गाउँपालिकाको समेत सहयोग र सहभागीतामा क्षेत्रीय क्वारेन्टाइन व्यवस्थापन समिति गठन गरी क्षेत्रीय स्तरमा हाललाई मेलम्ची रिभर रिसोर्ट मेलम्ची, जाल्पा देवी मा.वि. बाहुनेपाटी र क्षेत्रपालेश्वरी मा.वि., तिपेनी र सरस्वती मा.वि., ग्याल्थुम गरी ४ वटा क्वारेन्टाइन र मेलम्ची नगरपालिका भवनमा १ वटा आइसोलेशन निर्माण गरी संचालनमा ल्याइएको छ ।
- भारत तथा तेश्रो मुलुक र नेपालको कोरोना भाइरसको संक्रमण फैलिएका स्थानका २५१ जना शंकास्पद ब्यक्तिहरूलाई क्वारेन्टाइनमा राखी रक्त परीक्षण गर्ने तथा स्वाब परीक्षणका लागि नमूना संकलन गरी राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला, टेकु तथा धुलिखेल अस्पतालमा पठाउने कार्य गरिएको छ । हालसम्म यस क्षेत्रमा ८ जना आर.डि.टि पोजेटिभ र ४ जना पि.सि.आर. पोजेटिभका ब्यक्तिहरू भेटिएका छन् भने ती मध्ये आइसोलेशनमा हाल ३ जना रहेका र अन्य सबैलाई निको पारी घर फिर्ता पठाइएको छ ।
- कोरोना भाइरसको उच्च जोखिमबाट हुने संभावित महामारीलाई रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्नको लागि नगरस्तरमा कोरोना भाइरस रोकथाम तथा नियन्त्रण कोषको स्थापना गरिएको छ ।
- कोरोना भाइरस संक्रमणबाट सुरक्षा अपनाउँनको लागि पिपिडि सेट, मास्क, स्यानिटाइजर, पञ्जा, इन्फ्रारेड थर्मोमिटर लगायत अन्य ब्यक्तिगत सुरक्षण तथा स्वास्थ्य सामाग्रीहरू खरिद गरी नगरपालिका भित्रका सबै स्वास्थ्य संस्था, क्वारेन्टाइन, आइसोलेशन र अन्तर्गतका कार्यालयहरूमा वितरण गरिएको छ ।
- नगरपालिका भित्रका दीर्घरोगी तथा नियमित औषधि सेवन गर्ने बिरामीहरूको लागि मुटु, रक्तचाप, मधुमेह, दम, क्यान्सर, मृगौला, मानसिक रोग, बाथ रोग लगायतसंग सम्बन्धित आवश्यक औषधी खरिद गरी निशुल्क रूपमा वितरण गरिएको छ ।
- नगरपालिका र अन्तर्गतका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा संभावित महामारीको उच्च जोखिमलाई मध्यनजर गर्दै प्रयाप्त मात्रामा औषधि, ब्यक्तिगत सुरक्षा एवं संक्रमण रोकथामका सामाग्रीहरू आपूर्ति गरी भण्डारण गरिएको छ ।
- कोरोना भाइरसको संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्नको लागि मेलम्ची नगरपालिका अन्तर्गत भोटेचौर, छापभञ्ज्याङ्ग, सिपाघाट र बाहुनेपाटीमा हेल्थ डेस्क स्थापना गरी सेवा प्रदान गरिएको छ । साथै नगरपालिका प्रवेश गर्ने नाकामा स्प्रे टोली खटाई सवारी साधनहरूको सेनिटाइजेशन गर्ने कार्य गरिएको छ ।

(२) स्वास्थ्य सेवा :

- चालु आ.व. २०७६/०७७ मा एक वडा एक स्वास्थ्य केन्द्रको अवधारणा अनुसार स्वास्थ्य सेवालार्ई अभ् प्रभावकारी ढंगबाट संचालन गर्नको लागि केन्द्र सरकारबाट प्राप्त भएको शर्त अनुदान र नगरपालिकाको आन्तरिक आयबाट औषधि खरिद गरी नगरपालिका अन्तर्गतका सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा वितरण गर्ने कार्य गरिएको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १, २, ३, ४ र ५ का स्थानीय जनताहरूलाई छिटो र प्रभावकारी ढंगबाट एकिकृत सेवा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ४ स्थित पिप्लेमा एकिकृत सेवा केन्द्रबाट बर्थिङ सहितको उपचार सेवा प्रदान गरिएको छ ।
- मातृ तथा नवशिशु सेवा कार्यक्रम अन्तर्गत चालु आ.व.मा नगरपालिका भित्र रहेका ६ वटा बर्थिङ सेन्टरबाट ३१५ वटा संस्थागत प्रशुति सेवा प्रदान गरिनका साथै नेपाल सरकारले तोकेको यातायात खर्च, प्रोत्साहन रकम तथा पोषण भत्ता प्रदान गरिएको छ । साथै आमा र बच्चाको लागि सुत्केरी पश्चात न्यानो भोला वितरण गरिएको छ । नगरपालिकाबाट चालु आ.व.मा ८० जना गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूले निशुल्क एम्बुलेन्स सेवा प्राप्त गरेका छन् भने चालु आ.व.को वैशाख महिनासम्म ३२५ जनाले पोषण भत्ता प्राप्त गरेका छन् ।
- नगरपालिका भित्रका सबै वडामा दादुरा तथा रुबेला खोप अभियान संचालन गरिएको छ । यस नगरपालिकाबाट सबै स्वास्थ्य संस्थाहरूमा आवश्यक पर्ने औषधिहरू खरिद गरी निशुल्क रूपमा वितरण गरिएको छ । स्वास्थ्य सेवालार्ई प्रविधिमैत्री बनाउने उद्देश्यले नगरपालिका भित्रका १६ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा ईन्टरनेट जडान गरिएको छ । त्यसैगरी स्वास्थ्यकर्मीहरूलाई DHIS2 तालिम प्रदान गर्नुका साथै स्वास्थ्य संस्थाका प्रगतीलाई अनालाइन प्रणालीमा आवद्ध गरिएको छ ।
- समुदायस्तरका स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि स्वास्थ्यकर्मीहरूको उपस्थितिमा खोप क्लिनिक, गाउँघर क्लिनिक, पुरुष प्रशुती समूह, स्वास्थ्य आमा समूहको बैठक, विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा, ज्येष्ठ नागरिक जाँच तथा उपचार सेवा, कोभिड १८ संक्रमण रोकथाम, दीर्घरोगीहरूलाई औषधि वितरण जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन गरिएको छ ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्रदान गरिने सेवालार्ई न्यवस्थित र गुणस्तरीय बनाउनको लागि नगरपालिका भित्र ११ वटा स्वास्थ्य संस्थाका न्यवस्थापन समिति गठन गरी उक्त समितिका पदाधिकारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी तालिम प्रदान गरिएको छ ।
- नगरपालिका भित्रका ६ वटा बर्थिङ सेन्टरहरूमा ग्रामीण भिडियो एक्स रे सेवा संचालन गरिएको छ र उक्त सेवाबाट २११ जना गर्भवती महिलाहरूले सेवा प्राप्त गरेका छन् । मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १, ४ र ६ मा स्त्री रोग शिविर संचालन गरी २४० जना महिलाहरूलाई सेवा प्रदान गरिएको छ । बर्थिङ सेवा संचालन भएका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा परिवार नियोजन अस्थायी घुम्ती शिविर संचालन गरी ५८ जना

सेवाग्राहीहरूलाई सेवा प्रदान गरिएको छ । पाठेघरको समस्या भएका महिलाहरूलाई २१ वटा Ring Pressary राख्ने कार्य गरिएको छ ।

- चालु आ.व.मा प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा केन्द्र, मेलम्चीबाट ३१ जना मृतक व्यक्तिहरूको पोष्टमार्टम गरिएको छ भने ८२ जना महिलाहरूलाई सुरक्षित गर्भपतन सेवा प्रदान गरिएको छ ।

(३) आयुर्वेद :

- आयुर्वेद चिकित्सा पद्धतीको विकास र प्रवर्द्धन गर्नको लागि आ.व. २०७६/०७७ मा जरायोटार आयुर्वेद औषधालय र थकनी आयुर्वेद औषधालयमा शिरोधारा कार्यक्रम र स्वेदन कार्यक्रम नियमित रूपमा संचालन भैरहेको छ । मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ११ स्थित ईन्द्रेश्वरी माध्यामिक विद्यालय, मेलम्ची कम्युनिटी मा.वि. र समता शिक्षा निकेतन मा.वि., मेनपा वडा नं. १२ स्थित जाल्पा देवी मा.वि. र वडा नं. ६ स्थित तेर्से मा.वि.मा विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ । त्यसैगरी थकनी आयुर्वेद औषधालयबाट मेनपा वडा नं. ४ स्थित सुनकोशी बोर्डिङ्ग स्कुल, श्रीकृष्ण मा.वि., ठूलोथकनी मा.वि. र मेनपा वडा नं. २ स्थित जाल्पा देवी उच्च मा.वि.मा विद्यालय आयुर्वेद तथा योग शिक्षा कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ। यस कार्यक्रमबाट जम्मा ५०७ जना विद्यार्थीहरूले आयुर्वेद तथा योग शिक्षा प्राप्त गरेका छन् ।
- मेलम्ची न.पा. वडा नं. ६ स्थित तेर्से मा.वि. र मेनपा २ स्थित जल्पा देवी उच्च मा.वि. मा प्रत्येक महिनाको १ दिन आयुर्वेद गाउँघर शहरी क्लिनिक नसर्ने रोग व्यवस्थापन तथा उपचार सेवा संचालन गरिएको छ । यसबाट ४४८ जना व्यक्तिहरू लाभान्वित भएका छन् ।
- आयुर्वेद तर्फका ६३ थरी औषधिहरू खरिद गरी वितरण गर्ने कार्य गरिएको छ । स्तनपायी आमालाई मातृ शिशु सुरक्षार्थ दुग्धवर्द्धक आयुर्वेद औषधिहरू र ज्येष्ठ नागरिकको स्वास्थ्य प्रवर्द्धनको लागि रसायन औषधिहरू नियमित रूपमा वितरण गरिएको छ । मेलम्ची नगरपालिका अन्तर्गतका दुबै आयुर्वेद औषधालयबाट अमलपित्त, बाथ रोग, जन्डिस, ज्वरो, रूघाखोकी लगायतका रोगबाट पीडित पुरुष विरामी १३८४ जना र महिला विरामी १४२५ जना गरी जम्मा २८०९ जना विरामीहरूको उपचार गरिएको छ ।
- कोरोना संक्रमणको महामारी रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्नको लागि आयुर्वेद औषधालयबाट बाहुनेपाटी स्थित क्षत्रिय क्वारेन्टाइनमा रहेका व्यक्तिहरूको लागि रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता अभिवृद्धिको लागि गुडुची चूर्ण, अस्वगन्धा चूर्ण र सतावरी चूर्ण वितरण गरिएको छ ।

(४) महिला तथा बालबालिका :

- चालु आ.व. २०७६/०७७ मा महिला लक्षित कार्यक्रम संचालन गर्नुका साथै अन्तराष्ट्रिय बाल दिवस, मानव बेचबिखन तथा ओसार पसार विरुद्धको दिवस, ज्येष्ठ नागरिक दिवस, अपाङ्ग दिवस, लैङ्गिक हिंसा विरुद्धको अभियान लगायतका दिवसहरू मनाइएको छ ।
- ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई सम्मान गर्ने उद्देश्य अनुसार नगरपालिका भित्रका ८० वर्ष भन्दा माथिका ६२ जना ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई सम्मान गर्ने कार्य गरियो । यस नगरपालिकामा बाल बालिकाहरूको हक हित संरक्षणको लागि १० सदस्यीय नगर बाल सञ्जाल गठन गरियो । वडा बाल सञ्जालका भाइ

बहिनीहरूबीच कविता प्रतियोगिता कार्यक्रम संचालन गर्नुका साथै नगरपालिका अन्तर्गत माध्यामिक विद्यालय स्तरीय निबन्ध प्रतियोगिता संचालन गरियो जसमा १२१ जना विद्यार्थीहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

- अन्तराष्ट्रिय बाल दिवसको अवसरमा वडा बाल सञ्जालका प्रतिनिधिहरूबीच वक्तृत्वकला प्रतियोगिता सम्पन्न गरियो । नगर भित्रका एकल महिलाहरूले सामना गर्नु परेको विविध समस्याहरूको समाधानको लागि अन्तरक्रिया कार्यक्रम सम्पन्न गरियो, जसमा १५ जना एकल महिलाहरूको उपस्थिति रहेको थियो ।

घरेलु हिंसा, मानसिक हिंसा, शारिरिक हिंसामा परेका महिलाहरूलाई नगरपालिका भित्रका १३ वटै वडाहरूमा मनोपरामर्श तथा सचेतना कार्यक्रम संचालन गरिएको छ । त्यसैगरी महिला सहकारी संस्थाका संचालक समितिका पदाधिकारीहरूबीच सहकारी सम्बन्धी अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरियो ।

- यस नगरपालिकाबाट क वर्गको ३३ वटा, ख वर्गको ६२ वटा, ग वर्गको ४० वटा, घ वर्गको १६ वटा गरी १५४ वटा अपाङ्ग परिचय पत्र र ६० वर्ष उमेर पूरा भएका ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई १२२ वटा ज्येष्ठ नागरिक परिचय पत्र वितरण गर्ने कार्य गरिएको छ । हालसम्म यस नगरपालिकाबाट २५७ वटा अपाङ्ग परिचयपत्र र ३६८ वटा ज्येष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण गरिएको छ ।

(ञ) उद्योग, व्यवसाय तथा राजस्व प्रवर्द्धन :

- मेलम्ची नगरपालिका क्षेत्रका बजारलाई न्यवस्थित गरी उपभोक्तामैत्री बनाई बजार मूल्यलाई सुपथ र सन्तुलन बनाउने उद्देश्यले मेलम्ची नगरपालिका, उद्योग वाणिज्य संघ, उपभोक्ता हकहित संरक्षण मञ्च, रेडियो मेलम्ची र सुरक्षा निकायकबाट संयुक्त रूपमा यस नगरपालिका अन्तर्गत मेलम्ची, तालामाराड, बाहुनेपाटी, सिन्धुखोला लगायतका बजारहरूको बजार अनुगमन गरी कालोबजारी नियन्त्रण, अखाद्य वस्तुहरूको विक्री वितरणमा रोक तथा बजार मूल्यलाई न्यवस्थित र सुपथ बनाउने कार्य गरिएको छ ।
- राजस्व अभिवृद्धि गरी नगरलाई समृद्ध बनाउने उद्देश्य अनुसार आन्तरिक राजस्व कार्यालय र गुणस्तर तथा नापतौल विभागसंग समन्वय र सहकार्य गरी नगरपालिका क्षेत्र भित्रका उद्योगी, व्यवसायी र उपभोक्ताहरूलाई राजस्व, नापतौल र गुणस्तर सम्बन्धी अन्तरक्रिया र छलफल कार्यक्रम गरिएको छ । त्यसैगरी राजस्वका थप श्रोतहरूको पहिचान गरी नगरपालिकाको राजस्व प्रशासनमा सुधार गर्नको लागि राजस्व सुधार कार्य योजना तयार गर्ने कार्य गरिएको छ ।
- इन्द्रावती तथा मेलम्ची नदी क्षेत्र तर्फ ढुंगा, गिटी, बालुवाको विक्री मार्फत आन्तरिक राजस्व संकलनको लागि यस आ.व.मा तिनपिप्ले निर्माण सेवासंग जम्मा रु. २४ करोड ७७ लाख ७७ हजार ७ सय ७७ रुपैयाँमा ठेक्का सम्भौता गरिएको छ भने कोरोना भाइरसको उच्च जोखिमबाट हुने महामारीलाई समेत मध्यनजर गर्दै आगामी आ.व. २०७७/०७८ को लागि कूल २० करोड २५ हजार रुपैयाँमा ठेक्का आह्वान गरिएको छ ।

(ट) सार्वजनिक जग्गा संरक्षण :

- नगरपालिकाको सार्वजनिक जग्गा संरक्षण गर्ने नीति अनुसार हालसम्म मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. ११ स्थित सिम्ला बगर क्षेत्रको ७४ रोपनी ट आना, गैरा बगर क्षेत्रको २७ रोपनी, बगैँचा क्षेत्रको ५७ रोपनी र

मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १२ र १३ का क्रसर उद्योग स्थापना भएको क्षेत्र भित्रका ३६१ रोपनी १३ आना, बाहुनेपाटी बजार मुनीको बगर क्षेत्रमा ६० रोपनी गरी गरी कूल ५७६ रोपनी ५ आना सार्वजनिक जग्गाहरू छुट्ट्याउने कार्य सम्पन्न गरिएको छ । उपरोक्त सार्वजनिक जग्गाहरू मध्ये इन्द्रावती नदी क्षेत्रका सार्वजनिक जग्गाहरू प्रयोग गरे बापत सम्बन्धित क्रसर उद्योगसंग प्रती रोपनी दश हजारका दरले बहाल बित्तौरी शुल्क संकलन गरिएको छ ।

(ठ) प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम :

- प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई नगरपालिका भित्रका बेरोजगार ब्यक्तिहरूलाई रोजगारीमा आवद्ध गराउने उद्देश्यले आ.व. २०७६/०७७ मा यस नगरपालिका भित्रका ५४६ जना बेरोजगार ब्यक्तिहरूलाई रोजगार ब्यवस्थापन सूचना प्रणाली (EMIS) मा प्रविष्टि गरिएको छ । रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षा मन्त्रालयबाट स्वीकृत भएका १४ वटा आयोजनाहरू मध्ये ६ वटा आयोजनाहरू यस नगरपालिका र सामुदायिक विकास तथा वातावरण संरक्षण मञ्चको साभेदारीमा मेलम्ची न.पा. वडा नं. ६ को डब्ल्याड पातले सडक मर्मत, मेनपा ११ को कटुञ्जे मोटरबाटो मर्मत तथा नाली सुधार, मेनपा ८ को वडा कार्यालय देखि स्वास्थ्य चौकीसम्म पक्की नाली निर्माण, वडा नं. १० को रामपुर ठाडोबाटो र शिखरपुर १ गोरेटो बाटो निर्माण, मेनपा ६ को तालामाराड बतासे ओख्रेनी सडक नाली र सोलिङ्ग, मेनपा ४ को शुरूङ्ग पाटी भञ्ज्याङ्ग थानाभञ्ज्याङ्गढी पदमार्ग निर्माणको कार्य भैरहेको छ । त्यसैगरी प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमबाट मेनपा ७ को वडा कार्यालय पर्याल निर्माण, मेनपा २ को तपचुली देखि प्रकृति रिसोर्ट पदमार्ग निर्माण, वडा नं. १२ को नेपालथोक देखि ढकालखहरे बगैँचा हुँदै खत्री टोल सडक मर्मत र वडा नं. ३ को काउले दोभान वडा कार्यालय मोटर बाटो मर्मतको कार्य निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ । माथि उल्लेखित आयोजनाबाट नगरपालिकाका ३६० जना बेरोजगार ब्यक्तिहरूले रोजगारी प्राप्त गरेका छन् ।

(ड) सहकारी :

- नगर भित्रका सहकारीहरूको प्रवर्द्धन र ब्यवस्थापन गर्ने उद्देश्यले सहकारी संस्थाका संचालक समितिका सदस्यहरूलाई सहकारी सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यक्रम संचालन गरिएको छ । मेलम्ची नगरपालिका भित्र हालसम्म बचत तथा ऋण सहकारी संस्था ४४, कृषि सहकारी संस्था ४२, दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था ४५, बहुउद्देश्य सहकारी संस्था ७ वटा, उपभोक्ता सहकारी संस्था ६ वटा र कफी सहकारी संस्था ३ वटा गरी जम्मा १४७ वटा सहकारी संस्थाहरू दर्ता भएकोमा चालु आ.व.मा थप १ वटा कृषि सहकारी संस्था लि. दर्ता गर्ने कार्य गरिएको छ भने जरायटार सामुदायिक कृषि सहकारी संस्था लि. र प्रभात साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. लाई एकिकरण गरी जरायटार साना किसान कृषि सहकारी संस्था लि. को रूपमा एकिकरण गर्ने कार्य गरिएको छ ।

(ढ) सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण :

- सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई ब्यवस्थित गर्ने उद्देश्य अनुसार यस नगरपालिका भित्रका सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरूको यथार्थ तथ्याङ्क वडागत रूपमा अध्यावधिक गर्ने कार्य गरिएको छ । चालु आ.व.मा यस नगरपालिका भित्र सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने लाभग्राहीहरू मध्ये ज्येष्ठ नागरिक २४०७ जना, ज्येष्ठ नागरिक दलित २२३ जना, एकल महिला १२ जना, विधवा १६२४ जना, क वर्गको पूर्ण

अपाङ्गता भएका लाभग्राही १५१ जना, ख वर्गका अति अशक्त अपाङ्गता भएका लाभग्राही २१७ जना, बालबालिका दलित ५८४ जना गरी कूल जम्मा ५५१८ जनालाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरिएको र यस कार्यमा कूल जम्मा रू. १४ करोड ८० लाख ६५ हजार ६ सय रूपैयाँ खर्च भएको छ ।

- सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणलाई प्रभावकारी र पारदर्शी बनाउँन बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गर्ने गरी नगरपालिका क्षेत्र भित्र कार्य गरिरहेका विभिन्न बैकहरूसंग समन्वय गरिएको छ । नेपाल बैक लि. वडा नं. १, २ र ७, कृषि विकास बैक लि. वडा नं. १२ र ४, सिन्धु विकास बैक लि. वडा नं. ६ र ११, कुमारी/देव विकास बैक लि. वडा नं. ८ र १३, सिभिल बैक लि. वडा नं. ५ र ६ तथा लक्ष्मी बैक लि. वडा नं. ३ र १० लाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको लागि जिम्मेवारी दिइएको छ । सम्बन्धित बैक र वडाको समन्वयमा मेलम्ची न.पा. वडा नं. ७ का सामाजिक सुरक्षा भत्ता प्राप्त गर्ने सम्पूर्ण लाभग्राहीहरूको बैक खाता खोल्ने कार्य सम्पन्न भएको छ भने अन्य वडाका लाभग्राहीहरूको खाता खोल्ने कार्य भैरहेको छ ।

(ण) सामाजिक संस्था तर्फ :

- मेलम्ची नगरपालिकाको समग्र विकास निर्माण कार्यमा राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरूको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ । मेलम्ची नगरपालिका भित्र कार्यक्षेत्र बनाई कार्य गरिरहेका नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, चाइल्ड नेपाल, महिला आत्मनिर्भरता केन्द्र, सि यस् आर सि, सामुदायिक विकास तथा वातावरण संरक्षण मञ्च, रेष्ट नेपाल, रक्षा नेपाल, शक्ति समूह लगायतका गैससहरूबाट नगरपालिका अन्तर्गतका पूर्वाधार निर्माण र क्षमता अभिवृद्धि गर्ने खालका कार्यक्रममा सहयोग भएको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका र सामुदायिक विकास तथा वातावरण संरक्षण मञ्चको संयुक्त साभेदारीमा मेनपा वडा नं. १० र १२ मा खानेपानी ट्याङ्की निर्माण गरी ७४ वटा खानेपानी धाराहरू निर्माण सम्पन्न गरिएको छ । मेनपा वडा नं. ५, ६, १० र ११ मा सिंचाई कुलो निर्माण भएको छ । यसबाट करिव २२७ घरधुरी लाभान्वित भई १५०० रोपनीमा सिंचाई सुविधा पुगेको छ भने मेनपा १० मा १५०० लि. क्षमताको दुग्ध चिस्याउने केन्द्र निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम तर्फ मेनपा वडा नं. ४, ६, ८, ९, १० र ११ का बेरोजगार सूचीमा समावेश भएका व्यक्तिहरूलाई कामको लागि राहत वितरण भएको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिका र महिला आत्म निर्भरता केन्द्रको साभेदारीमा मेलम्ची नगरपालिका वडा नं. १२ मा ३१ घरधुरीको थाक्ले एकिकृत बस्ती निर्माण गरी समुदायलाई हस्तान्तरण गरि उक्त बस्तीमा आयआर्जनको लागि होमस्टे तालिम र होमस्टे संचालनको सामग्री हस्तान्तरण गरिएको छ । ग्रामीण स्वास्थ्य सुधारका लागि महिला आत्म निर्भरता केन्द्रको सहयोगमा एक जना कर्मचारीको व्यवस्था गरिएको छ । कोरोना भाइरस संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि स्वास्थ्य सामग्री र क्वारेन्टाइन व्यवस्थापनको लागि सहयोग गरिएको छ ।
- मेलम्ची नगरपालिकाले नगरभित्र कार्यक्षेत्र बनाई कार्य गरिरहेका राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरूसंग समन्वय र सहकार्य गरी कार्य गरिरहेको छ । यसरी समृद्ध नगर निर्माणको लागि गैर सरकारी संस्थाहरूको भूमिका अझ बढि प्रभावकारी देखिन्छ ।

(त) न्यायिक कार्यको सम्पादन :

- चालु आ.व. २०७६/०७७ मा विभिन्न किसिमका भैं-भगडा, अंश मुद्धा, सिंचाई, कुलो, पानी, ज्याला मजदुरी, तलब भत्ता, साँध सिमाना, गालिगलौज, पारिवारिक अवहेलना तथा दुर्भ्यवहार, कुटपिट तथा याताना, ज्येष्ठ नागरिकको उचित पालन पोषण नगरेको, लेनदेन, ठगी लगायतका ५६ वटा उजुरीहरू दर्ता भएकोमा ४१ वटा मुद्धाहरू न्यायिक समितिबाट निरूपण भएका छन् । तामेलीमा रहेर निरूपण भएका मुद्धाहरू ११ वटा रहेका छन् भने निरूपणको प्रक्रियामा १५ वटा मुद्धाहरू रहेका छन् । त्यसैगरी वडा मेलमिलाप केन्द्रमा निवेदन दर्ता भई मिलापत्र भई आएका १४ वटा मुद्धाहरू रहेका छन् । नगरपालिकाबाट सम्पादन हुने न्यायिक कार्यलाई ब्यवस्थित, पारदर्शी र मेलमिलापका माध्यमबाट विवाद समाधान गर्न नगरपालिका अन्तर्गतका १३ वटै वडाहरूमा मेलमिलापकर्ताहरूको सूची तयार गर्नुका साथै सबै वडाका सूचिकृत मेलमिलापकर्ताहरूलाई न्याय सम्पादन तथा मेलमिलाप सम्बन्धि प्रशिक्षण कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको छ ।

(थ) सुशासन तथा सूचना प्रविधि :

- मेलम्ची नगरपालिका तथा वडा कार्यालयमा सेवा लिन आएका सबै सेवाग्राहीहरूलाई कामको प्रकृतिको आधारमा यथासक्य चाँडो सेवा प्रदान गर्ने कार्य गरिएको छ । नगरपालिका लगायत वडा कार्यालयहरूमा नागरिक बडापत्र, उजुरी पेटीका, सूचना बोर्डको स्थापना गर्ने कार्य गरिएको छ ।
- नगरपालिका र वडाका दैनिक कामहरूलाई सहज र सरल ढंगबाट सम्पादन गर्नको लागि चालु आ.व. २०७६/०७७ मा कर संकलन प्रणाली र जिन्सी ब्यवस्थापन प्रणालीको सफ्टवेयरहरू जडान गरी संचालनमा ल्याइएको छ । यस नगरपालिका र टुकी संघ सुनकोसीको सुशासन परियोजना अन्तर्गत कृषि कार्यक्रम ब्यवस्थापन प्रणाली, न्यायिक ब्यवस्थापन प्रणाली र पूर्वाधार ब्यवस्थापन प्रणाली जडान गरिएको छ ।
- नगरपालिका तथा अन्तर्गतका वडाबाट सम्पादन हुने दैनिक कार्यहरूलाई ब्यवस्थित रूपमा संचालन गर्नको लागि राजस्व संकलन सफ्टवेयर तालिम प्रदान गर्ने कार्य गरियो भने दर्ता चलानी लगायत सूचना प्रविधिमा क्षमता विकास गर्नको लागि सफ्टवेयर तालिम तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरू संचालन गरिएको छ । नगरलाई प्रविधिमैत्री बनाउने उद्देश्य अनुसार शौर्य उर्जा जडान र सबै वडा कार्यालयहरूमा इन्टरनेट जडान गर्ने कार्य गरिएको छ । त्यसैगरी आम जनताहरूलाई सूचनाको पहुँचमा अभिवृद्धि गर्नको लागि नगरपालिकाले वेबसाइट, मोबाइल एप तथा फेसबुक पेज मार्फत नगरको सबै किसिमका सूचनाहरू सम्प्रेषण गर्ने कार्य गरिएको छ ।

(द) जिन्सी ब्यवस्थापन :

- नगरपालिकाको जिन्सी प्रणालीलाई ब्यवस्थित गर्नको लागि चालु आ.व.मा जिन्सी ब्यवस्थापन सफ्टवेयर जडान गरी सफ्टवेयर मार्फत जिन्सी सामानको अभिलेख राख्ने कार्य गरिएको छ । जिन्सी शाखा मार्फत एकिकृत कर प्रणाली र योजना सम्बन्धी प्रणालीको जडान गरी संचालनमा ल्याइएको छ । सम्पूर्ण वडा कार्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा इन्टरनेट जडान गरी संचालन गर्ने कार्य गरिएको छ । मौजुदा ऐन

कानूनको अधिनमा रही स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही खरिदका कार्यहरू गरिएको छ । नगरपालिकाले यस आ.व.मा सम्पन्न गरेको नयाँ भवनमा डिजिटलाइजेशन तथा लुज फर्निचर सेटअपको लागि सम्झौता गर्ने कार्य सम्पन्न गरिएको छ ।

(घ) ऐन, कानून तथा नीति निर्माण :

- नेपालको संविधान २०७२, ले अंगिकार गरेका सिद्धान्त, नीति र स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा भएको न्यवस्था बमोजिम मेलम्ची नगरपालिकाबाट चालु आ.व. २०७६/७७ मा तपशिल बमोजिमका ऐन, नियम, कार्यविधि तथा निर्देशिकाहरू निर्माण तथा संशोधन गरिएको छ ।

तपशिल

१. विनियोजन ऐन, २०७७
२. आर्थिक ऐन, २०७७
३. नगर शिक्षा ऐन, (द्वेश्रो संशोधन), २०७७
४. सहकारी ऐन, (पहिलो संशोधन), २०७६
५. मेलम्ची नगरपालिकाको स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धी ऐन, २०७६
६. मेलम्ची नगरपालिकाको संस्था दर्ता ऐन, २०७६
७. मेलम्ची नगरपालिकाको वातावरण तथा प्राकृतिक स्रोत संरक्षण सम्बन्धमा न्यवस्था गर्न बनेको ऐन, २०७६

आ.व. २०७७/०७८ को नीति तथा कार्यक्रम

अब म आ.व. २०७७/०७८ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु ।

आदरणीय उपप्रमुख एवम् नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

सम्बद्ध नगर, सुखी नगरवासीको आकांक्षा पूरा गर्न कोरोना महामारीको कारण श्रृजना भएको असहज परिस्थितिमा सामाजिक विकासका क्षेत्रहरूलाई उच्च महत्व दिई नगरवासीहरूको जनजीवन सहज बनाउने तर्फ केन्द्रित भई नगरका नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्दछु ।

आदरणीय उपप्रमुखज्यू एवं नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

- १) नेपालको संविधान र स्थानीय सरकार संचालन ऐनले निर्दिष्ट गरेको काम, कर्तव्य र अधिकार क्षेत्रलाई दृष्टिगत गरी मेलमची नगरपालिकाले निर्माण गरेको आर्थिक ऐनको आधारमा संघ तथा प्रदेश सरकार एवम् जिल्ला समन्वय समितिसँग आवश्यक समन्वय गरी प्रचलित ऐन कानून तथा संघीय र प्रदेश सरकारद्वारा जारी गरिएका नीति, मार्गदर्शन र कार्यविधि बमोजिम राजश्व संकलनलाई न्यवस्थित गरी नगरपालिकाको राजश्व अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- २) नगरको दिगो विकासका लागि विभिन्न क्षेत्रसँग सम्बन्धित स्थायी प्रकृतिका पर्यटन विकास कोष, कृषि विकास कोष, विपद न्यवस्थापन कोष लगायत आवश्यकताका आधारमा अन्य वित्तीय कोषहरू खडा गरी क्षेत्रगत विकास अघि बढाइनेछ ।
- ३) नगरपालिकाबाट लिइने कर एवम् अन्य सेवा शुल्क निर्धारण गर्दा सामाजिक न्यायको सिद्धान्तलाई आत्मसात गरी लक्षित वर्गलाई सहूलियत दिने गरी निर्धारण गरिनेछ ।
- ४) नगरपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा उल्लेखित कार्यक्रम तथा योजनाहरूकार्यान्वयन गर्ने क्रममा सम्बन्धित निकायबाट स्रोतमा थपघट वा परिमार्जन भएमा सोहीबमोजिम कार्यान्वयन गर्ने न्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ५) “कर भार होइन, नगर समृद्धिको आधार हो” भन्ने चेतना जागरण गराउन करदाताहरूका लागि राजश्व सचेतना अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- ६) आन्तरिक राजस्व वृद्धि गरी नगरलाई समृद्ध बनाउनको लागि संकलन गरिने सम्पत्ति कर, भूमि कर लगायतका करहरू संकलन गर्न अभियानकै रूपमा घुम्ती शिविरहरू संचालन गरिनेछ ।
- ७) नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोत र करका दायराहरूलाई फराकिलो बनाई राजश्व वृद्धि गर्न विज्ञ समूहबाट अध्ययन गरिएको राजश्व सुधार कार्ययोजनाको अन्तिम प्रतिवेदनबाट प्राप्त भएको सुझावलाई कार्यान्वयन गरिनेछ ।

- ८) स्थानीय उद्योग तथा व्यवसाय प्रवर्द्धन र रोजगारी सिर्जनामा टेवा पुऱ्याउने करदाताहरूलाई करदाता मैत्री प्रगतिशिल कर लागू गरिनेछ ।
- ९) संघीय तथा प्रादेशिक सरकारबाट प्राप्त मार्गदर्शन र नगरको आन्तरिक आयस्रोत समेतको आधारमा बजेट तथा कार्यक्रमको प्राथमिकीकरणका आधारहरू तय गरिनेछ ।
- १०) नगरको आर्थिक समृद्धिका लागि सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको साभेदारी र सहभागितामा उद्योग, न्यापार एवम् पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रमहरू अगाडि बढाइनेछ ।
- ११) आपूर्ति न्यवस्थालाई सरल, सुलभ र सहज बनाउन बजार अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- १२) मध्य पहाडी लोकमार्गसँग जोडिएको मेलम्ची नगरपालिकाको बाहुनेपाटी बजार क्षेत्रलाई न्यापारिक क्षेत्रको रूपमा र मेलम्ची बजारलाई प्रशासनिक क्षेत्रको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- १३) नगरको समग्र विकासको लागि संघ, प्रदेश र नगरपालिकासँग सिमाना जोडिएका अन्य नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरूसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरी साभेदारीका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- १४) निर्माण, उत्पादनमुलक, स्थानीय कच्चापदार्थ प्रयोग हुने उद्योग तथा कलकारखाना एवम् अन्य सेवा क्षेत्रमा रोजगारीका अवसर सिर्जना गरिनेछ ।
- १५) नगरको स्थानीय आवश्यकताका आधारमा कामका लागि पारिश्रमिकमा आधारित सामुदायिक आयोजना संचालन गरी प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- १६) नगरभित्र संचालन हुने विकास निर्माणका काममा संलग्न हुने महिला र पुरुषलाई “समान कार्यको लागि समान ज्याला” दिने न्यवस्था मिलाइनेछ ।

आदरणीय उपप्रमुखज्यू एवं नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

- १०) नगरको पर्यटन विकासको लागि मेलम्ची स्वप्न सरोवर र मेलम्ची सिटी पार्क निर्माण कार्यलाई उच्च प्राथमिकताका साथ बहुउदेश्यीय आयोजनाका रूपमा अगाडि बढाइनेछ ।
- १८) नगरको पर्यटन विकासका लागि एकिकृत नगर विकास गुरु योजना तयार गर्दा पर्यटन गुरु योजनामा समावेश गरिएका क्षेत्रहरू जस्तै: धुसेनी, धौले, गुफा चाँखु, हैबुङ्ग, भोटेचौर, ककनी, थाना भञ्ज्याङ्गढी लगायत नगरका अन्य क्षेत्रहरूमा पिक्निक स्पट, पार्क, होम स्टे, भ्यू टावर लगायतको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- १९) नगरको पर्यटन विकासको लागि पर्यटन पदमार्गहरूको पहिचान तथा निर्माण गरी पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२०) पर्यटन विकासका लागि गठित नगरस्तरीय पर्यटन विकास समितिको क्षमता विकास गरी सो समिति मार्फत पर्यटनसँग सम्बन्धित गतिविधि संचालन गरिनेछ । नगरको पर्यटन विकासको लागि कला, संस्कृति, साहित्य, मठ, मन्दिर र गुम्बाको संरक्षण, संस्वर्द्धन तथा प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।

आदरणीय उपप्रमुखज्यू एवं नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

२१) कृषि तथा पशु विकासका लागि एकिकृत सेवा केन्द्र मार्फत कृषकहरूलाई सेवा पुर्याइनेछ ।

२२) निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई ब्यवसायीकरण गरी नगरलाई तरकारी, खाद्यान्न, दुग्ध र मासुजन्य पदार्थमा आत्मनिर्भर बनाउन आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। साथै मेलम्ची नगरपालिका भित्र तरकारी, फलफुल तथा नगदेबाली उत्पादनको पकेटक्षेत्र निर्धारण गरी विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

२३) कृषिमा आधुनिक प्रविधिको विकासको लागि वास्तविक किसानको पहिचान गरी यन्त्र उपकरण खरिदमा अनुदान दिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

२४) म खान्हु मैले उत्पादन गरेको तरकारी र खाद्यान्न भन्ने अभियान चलाई बाभो जमिनमा तरकारी र खाद्यान्न उत्पादन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

२५) नगरवासीको खाद्य सुरक्षालाई प्रत्याभूत गरी बागमती प्रदेश सरकारले अघि सारेको “कोही भोकै पर्दैन, भोकले कोही मर्दैन” भन्ने अभियानलाई सार्थक तुल्याउनका लागि मुख्य खाद्यवस्तुहरूको उत्पादनमा वृद्धि गर्न किसानहरूलाई विउविजन, मलखाद आदि सहज रूपमा उपलब्ध गराउने ब्यवस्था मिलाइनेछ ।

२६) नगरपालिकाभित्र रहेका कृषि सहकारी संस्थाहरूसंगको लागत साभेदारीमा माटो परीक्षण तथा कृषि उपजको बजारीकरणका लागि यातायात साधनको ब्यवस्था गर्न आवश्यक कदम चालिनेछ ।

२७) नगरका मुख्य बजारहरूमा कृषि उपज संकलन केन्द्र निर्माण गरी स्तरवृद्धि गर्दै लगिनेछ ।

२८) नगर भित्र रहेका बाँभो तथा सार्वजनिक जग्गाको तथ्याङ्क संकलन गरी उक्त जग्गामा कृषि सहकारी मार्फत सामुहिक कृषि खेती गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।

२९) आधुनिक कृषि प्रविधिको माध्यमबाट नमूना कृषि फर्म र फलफुल तथा तरकारीको नर्सरी स्थापना गर्ने ब्यवस्था मिलाइनेछ ।

३०) बालीनालीमा देखा पर्ने विभिन्न प्रकारका रोग तथा किराहरूको नियन्त्रणको लागि आकस्मिक बाली संरक्षण कार्यक्रम संचालन गरी कृषककै खेतवारीमा प्राविधिक पुगी सेवा प्रदान गर्ने ब्यवस्था मिलाइनेछ । कृषकहरूलाई घरदैलो तथा खेतवारीमै पुगी सेवा प्रदान गर्न संघीय एवम् प्रदेश सरकारसँग आवश्यक समन्वय गरी एक बडा एक कृषि तथा पशु प्राविधिक ब्यवस्था गर्न पहल गरिनेछ ।

- ३१) कृषि विमाको दायारालाई विस्तार गर्दै अनुदान लिने लाभग्राही कृषकहरूलाई कृषि विमा अनिवार्य गरिनेछ ।
- ३२) कोभिड १९ को कारण स्वदेश तथा विदेशमा रोजगारी गुमाई बसेका युवाहरूलाई प्रोत्साहन सहित आवश्यक सीप, तालिम र अनुदानको व्यवस्था गरी कृषि पेशामा संलग्न गराइनेछ ।
- ३३) कृषकहरूलाई दिइने अनुदानलाई पारदर्शी र व्यवस्थित बनाउन अनुदान वितरण कार्यविधि बनाई अनुदान वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ३४) कृषि क्षेत्रको उत्पादन वृद्धि गर्नका लागि आवश्यकता अनुसार साना सिंचाई तथा थोपा सिंचाईको व्यवस्था गरिनेछ ।
- ३५) एक बडा एक नमुना कृषि सहकारी को अवधारणा लागू गरी सहकारी मार्फत उन्नत विउविजन, मलखाद तथा कृषि उपकरणहरू उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ । कृषकहरूले उत्पादन गरेका कृषि उपजहरूको बजारीकरणको जिम्मा नमुना कृषि सहकारीले लिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ३६) नगरपालिकामा एक बडा एक कृषि सहकारी विकास गर्ने उद्देश्यले समान किसिमका सहकारीहरूलाई अनुदानको व्यवस्था सहित एकीकरणको अभियान चलाइनेछ ।
- ३७) मेलम्ची नगरपालिका क्षेत्र भित्र दर्ता भई संचालनमा रहेका पशु पंक्षी तथा मत्स्य फर्महरू मध्येबाट सबैभन्दा बढी रोजगारी सिर्जना गर्ने व्यवसायिक फर्मलाई पुरस्कृत गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ३८) पशु विमामा किसानको सर्वसुलभ पहुँच पुऱ्याउनको लागि पशु विमालाई आवश्यक सहूलियत तथा अनुदान दिई पशु विमा गराउने नीति लिईनेछ । यसका लागि निजी क्षेत्र, समूह र सहकारी संस्थाहरूलाई समेत परिचालन गरिनेछ ।
- ३९) सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको साभेदारीमा पशु नश्ल केन्द्र स्थापना गरी उन्नत जातका गाई, भैँसी, बाख्रा लगायतका पशुपंक्षीहरूको उत्पादन तथा वितरणलाई व्यवस्थित गरिनेछ ।
- ४०) बाख्राको नश्ल सुधारका लागि बोयर जातका उन्नत बोका खरिद गरी नगरपालिका अन्तर्गतका वडाहरूमा वितरण गरिनेछ ।
- ४१) पशु नश्ल सुधारका लागि कृत्रिम गर्भाधान सेवालालाई प्रभावकारी ढंगबाट कार्यान्वयन गर्न सहकारी र निजी क्षेत्रलाई समेत सहभागी गराइनेछ ।
- ४२) नगरलाई स्वच्छ, सफा र व्यवस्थित बनाउन नगरका प्रमुख व्यापारिक केन्द्रहरूमा आधुनिक बधशाला संचालनको नीति लिइनेछ ।
- ४३) पशु उपचार सेवालालाई अभि प्रभावकारी बनाउन नगरका प्रत्येक वडामा घुम्ती शिविरको आयोजना गरिनेछ ।

- ४४) दुग्ध तथा दुग्धजन्य पदार्थको संकलन तथा प्रशोधनका लागि आवश्यक सहयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
न्यवसायिक पशुपालक कृषकहरूको लागि बैंक तथा वित्तीय संस्था मार्फत ऋण प्रदान गर्न आवश्यक समन्वय गरिनेछ र त्यस्ता न्यवसायिक पशुपालक कृषकहरूको लागि बैंक तथा वित्तीय संस्थाले प्रदान गरेको ऋणको निश्चित प्रतिशत ब्याज अनुदान दिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ४५) नगरपालिका क्षेत्रभित्र कुखुराको चल्ला उत्पादन गरी मासु तथा अण्डाको आत्म निर्भरताको लागि ह्याचरी मेशिन सहयोग गरिनेछ ।
- ४६) पशु आहार तथा घाँस उत्पादनको लागि हिउँदे तथा वर्षे घाँसका बिउहरू वितरण गरिनेछ ।
- ४७) न्यवसायिक पशुपालनलाई प्रोत्साहन गर्न पशुपालक कृषकहरूलाई गोठ सुधारका लागि सहयोग गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ४८) नगरपालिका भित्र सबै पशुहरूको विमा गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ भने सहकारी मार्फत जम्मा प्रिमियमको १२.५०% का दरले कृषकहरूलाई अनुदान दिने न्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ४९) यस नगरपालिका भित्र रहेका पशुलाई सुत्केरी भत्ता उपलब्ध गराउने कार्यक्रम अन्तर्गत सहकारी मार्फत गाईलाई १५ केजी र भैसीलाई २५ केजी मकैको पिठो उपलब्ध गराइनेछ ।
- ५०) प्रदेश सरकारसंग समन्वय गरी आ व २०७०/०७८ मा नगरपालिकामा एउटा शित भण्डार निर्माण गरिनेछ ।

आदरणीय उपप्रमुखज्यू एवं नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

- ५१) संघीय सरकारले निर्माण गरेको सहकारी सूचना न्यवस्थापन प्रणालीलाई सबै सहकारीहरूमा लागु गर्ने न्यवस्था कार्यान्वयन गरिनेछ । नगर भित्रका सहकारी संस्थाहरूको विद्युतीय अभिलेखीकरण गरी सूचना मैत्री बनाउदै लगिनेछ ।
- ५२) सहकारी क्षेत्रलाई अर्थतन्त्रको महत्वपूर्ण स्तम्भको रूपमा विकास गरिनेछ । सहकारीलाई उद्यमशीलताको विकास र कृषिको आधुनिकीकरणमा परिचालन गरिनेछ । सहकारी संस्थाको नेतृत्वमा कृषि उत्पादन, प्रशोधन तथा बजारीकरणका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- ५३) सहकारीहरूको एकीकरण तथा समायोजन अभियान चलाई सहकारीहरू समायोजन तथा एकीकरण भएमा प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध गराउने न्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ५४) नगरपालिकाभित्रका मुख्य बजार क्षेत्रमा कम्तिमा एक बैंक शाखा स्थापनाको लागि आवश्यक सहजिकरण तथा समन्वय गरी वित्तीय सेवामा सबै नगरवासीको पहुँच सुनिश्चितता गर्दै नगरवासीहरूलाई बैंक मार्फत कारोवार गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- ५५) नगरपालिका अन्तर्गत निष्क्रिय रहेका सहकारी संस्थाहरूलाई नियमानुसार लेखा परीक्षण र साधारण सभा गरी गराई कारोवार संचालन गर्न निर्देशन गरिनेछ । विगत दुई आर्थिक वर्षदेखि लेखा परीक्षण एवम् साधारण सभा नगराई निष्क्रिय रहेका सहकारीहरूलाई खारेजीका लागि आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।

आदरणीय उपप्रमुखज्यू एवं नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

- ५६) नगरपालिकाको एकीकृत गुरु योजना अनुरूप पूर्वाधार विकासमा जोड दिई नगरपालिकालाई समृद्धिको दिशातर्फ अगाडि बढाउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ५७) नगरका प्रत्येक वडा कार्यालय सम्म १२ महिना सहज रूपमा यातायात संचालन हुने गरी सडक स्तरोन्नति गरिनेछ । नगर चक्रपथ निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ५८) कोभिड-१९ को कारण रोजगारी गुमाएका एवम् अन्य बेरोजगार ब्यक्तिहरूलाई श्रममा आधारित राहत कार्यक्रम संचालन गरी सडक नाली ब्यवस्थापन, पदमार्ग निर्माण, सिंचाइ कुलो मर्मत लगायतका कार्यहरू सम्पन्न गरिनेछ ।
- ५९) नगरमा संचालन हुने योजनाहरूमा रोजगार सेवा केन्द्रमा सूचिकृत भएका बेरोजगार ब्यक्तिहरूलाई सहभागी गराई परिचालन गर्ने ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ६०) नगरका मुख्य बजार केन्द्रहरूमा बास सहितको सार्वजनिक शौचालय र प्रतिक्षालय एवम् ग्रामीण क्षेत्रमा एक वडा एक सामुदायिक भवन निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ६१) मेलम्ची नगरपालिकामा निर्माणाधिन आधुनिक सुविधा सम्पन्न बसपार्क एवम् सिटी पार्कको निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ६२) सडक विस्तार तथा स्तरोन्नतिको क्रममा आवश्यकता अनुसार नाली, कजवे, हयुमपाइप, कलभर्ट, मेशिनरी वाल, ग्याविन वाल, पक्की पुल निर्माण कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अघि बढाइनेछ ।
- ६३) नगर समृद्धिको आधार, दिगो विकास र पूर्वाधार भन्ने अभियानलाई सार्थक तुल्याउन नगरको पूर्वाधार विकासमा बेरोजगार युवाहरूलाई स्थानीय श्रम, सीप, स्रोत तथा साधन प्रयोग हुने गरी परिचालन गरिनेछ ।
- ६४) ठूला नदी नियन्त्रण र नदी किनारा संरक्षणका लागि वातावरणीय सम्भाव्यताको अध्ययन गराई नदी किनारामा करिडोर निर्माण गरिनेछ ।
- ६५) बालबालिकाको खेलकुद तथा मनोरञ्जनका लागि एक वडा एक बाल उद्यान तथा खेल मैदानको नीति लिई कार्यक्रम अघि बढाइनेछ ।
- ६६) वडाका प्रशासनिक भवन, स्वास्थ्य चौकी, सामुदायिक विद्यायहरूमा सूचना प्रविधिको पहुँच पुर्याउन आवश्यक पूर्वाधारको विकास गरिनेछ ।
- ६७) नगरपालिका अन्तर्गत निर्माण गरिने सरकारी भवनहरू वातावरण र अपाङ्गतामैत्री बनाउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- ६८) नगरपालिका घोषणा पूर्व निर्माण भएका सबै घरहरूको अभिलेखिकरण गर्ने नीति लिइनेछ । नगरपालिकाबाट स्वीकृति नलिई मापदण्ड विपरित घर बनाउने तथा तला थप्ने ब्यक्तिलाई प्रचलित कानून बमोजिम दण्ड, जरिवाना गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ६९) विनाशकारी भूकम्पबाट भएको क्षतिको पुनर्निर्माणको बाँकी कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ७०) प्रत्येक घरधुरीमा खानेपानीको पहुँच पुऱ्याउन “एक घर एक धारा” निर्माण गरी स्वच्छ पिउने पानीको ब्यवस्था गर्नुको साथै खानेपानी सेवाको प्रभावकारितालाई अभिवृद्धि गर्न प्राकृतिक श्रोतहरूको संरक्षण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ७१) जलश्रोतको दिगो ब्यवस्थापनको लागि नगरस्तरमा खानेपानी तथा जल उपभोक्ता समितिमार्फत काम गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ७२) भौतिक पूर्वाधार विकासमा सहयोग पुऱ्याउँन नगर क्षेत्रमा संचालन विकास निर्माणको काममा आवश्यकता अनुसार सार्वजनिक निजी साभेदारीको नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ७३) नगर क्षेत्रमा निर्माण हुने पूर्वाधारको उपयोग र दिगो ब्यवस्थाको लागि लाभग्राहीको योगदान सहितको पूर्वाधार मर्मत कोष संचालन गर्न आवश्यक नीतिगत ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ७४) वितरणमुखी योजना छनौटको अभ्यासलाई निरूत्साहित गर्न परियोजना बैकको रूपमा रहेको एकिकृत नगर विकास गुरुयोजनाको माध्यमबाट योजना छनौट गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ७५) नगरपालिका क्षेत्रमा सञ्चालन गरिने पूर्वाधार वा सामाजिक विकाससँग सम्बन्धित कुनै पनि कार्यक्रम वा योजना कार्यान्वयन गर्दा सामाजिक तथा वातावरणीय सन्तुलन, प्रकोप ब्यवस्थापनका पक्ष समेतलाई ध्यानमा राखी आयोजनाहरूको निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- ७६) भौतिक पूर्वाधार तथा संरचनाको गुणस्तर सुनिश्चतताको लागि सुपरीवेक्षण तथा अनुगमन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- ७७) यस नगरसँग सीमा जोडिएका गाउँपालिका र नगरपालिकासँगको समन्वयमा विकास लगायत विभिन्न सवालमा रणनीतिक साभेदारी कायम गर्दै यस नगरलाई मध्य पहाडी क्षेत्रको आकर्षक शहरको रूपमा विकास गरिनेछ । नगरपालिकाभित्र जग्गा एकिकरण गरी ब्यवस्थित सहरी बस्ती विकास गरिनेछ ।
- ७८) भूकम्पपीडितहरूको निजी आवास पुनर्निर्माणमा नक्सा पासको लागि नगरबाट प्रदान गरिदै आएको छुट सुविधालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ७९) नगरका सुख्खा जमिनमा सिंचाइ सुविधा उपलब्ध गराउन सिंचाइ पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

आदरणीय उपप्रमुखज्यू एवं नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

- ८०) नगरभित्र रहेका सामाजिक भेदभाव, छुवाछुत, सामाजिक कुरिती, अन्धविश्वास, लैङ्गिक तथा जातीय विभेद र हिंसाका घटनाहरू न्यूनिकरणको बहस, पैरवी तथा चेतनामुलक अभियान सम्बन्धी कार्यक्रम नगर तथा वडास्तरमा समेत संचालन गरिनेछ ।
- ८१) नगरलाई बालमैत्री नगर घोषणाका लागि आवश्यक पूर्वतयारीका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । बालविवाह र बहुविवाहलाई निरूत्साहित गर्न विभिन्न किसिमका अभियान एवम् चेतनामुलक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ८२) कोभिड-१९ बाट प्रभावित तथा आर्थिक तथा सामाजिक रूपले पछि परेका महिला, बालबालिका, दलित, अपाङ्गता भएका न्यक्ति, एकल महिला, ज्येष्ठ नागरिक, अल्पसंख्यक एवं सिमान्तकृत समुदायका न्यक्तिहरूको लागि विशेष कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ८३) विद्यालयको पहुँच भन्दा बाहिर रहेका किशोरीहरूका लागि सीप तथा रोजगारमूलक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- ८४) सुत्केरीलाई दिदै आएको पोषण भत्ता एवम् नगरपालिका भित्रका वर्थिङ सेन्टरमा प्रसुती सेवाका लागि आउने यस नगरपालिकाका महिलाहरूका लागि दिदै आएको एकतर्फी एम्बुलेन्स सेवालाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ८५) नगरका महिलाहरूले उत्पादन गरेका हस्तकलाका सामाग्रीहरूलाई बजारीकरणका लागि आवश्यक न्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ८६) नगरपालिकाद्वारा सञ्चालन गरिने सीप तथा स्वरोजगारमूलक क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू लागत सहभागिताको आधारमा सम्बन्धित सरकारी निकाय, राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरूको सहकार्यमा सञ्चालन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ८७) मानव बेचबिखनको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि आवश्यक कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ । मानव बेचबिखनबाट प्रभावित तथा गम्भीर प्रकृतिका हिंसामा परेका महिला तथा किशोरीहरूको तथ्यांक संकलन गरी उदार तथा पुर्नस्थापनका लागि नगरपालिका तथा अन्य सरकारी तथा गैर सरकारी संघसंस्थाको सहकार्यमा संरक्षण केन्द्र स्थापना तथा संचालनका लागि आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ । मानव बेचबिखनबाट प्रभावित तथा गम्भीर प्रकृतिका हिंसामा परेका महिला तथा किशोरीहरू एवम् एचआइभि/एड्सबाट संक्रमितहरूको लागि मनोपरामर्श तथा जीविकोपार्जनको लागि सहयोग गर्न आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ८८) दलित समुदायको आर्थिक सशक्तिकरणका लागि परम्परागत सीप तथा कलाको आधुनिकीकरण तथा न्यवसायीकरण एवम् सीप विकास मार्फत स्वरोजगारीका लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- ८९) समुदायमा हुने विवाद समाधान गर्न मेलमिलाप गर्ने नीति अख्तियार गर्दै सामुदायिक मेलमिलाप केन्द्रलाई क्रियाशील बनाउने कार्यक्रम सञ्चालनमा निरन्तरता दिइनेछ ।
- ९०) नगरपालिका क्षेत्र भित्र विभिन्न संघ संस्थाहरूद्वारा संचालित कार्यक्रमहरूलाई नगरपालिकाको दायराभित्र ल्याई कार्य गराउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ९१) महिला, एकल महिला, बालबालिका, दलित, जनजाति, अपाङ्गता, असहाय र पछाडि परेका समुदायको उत्थानका लागि लक्षित वर्ग कार्यक्रम अन्तर्गत सम्बन्धित क्षेत्रमा क्रियाशील संघ संस्थासंगको सहकार्यमा सशक्तिकरण लगायत आवश्यक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ९२) नगर क्षेत्रभित्र अनाथ बालबालिका, शारीरिक अपाङ्गता, बौद्धिक अपाङ्गता, मानसिक सन्तुलन गुमाएका तथा वृद्धवृद्धाको उचित व्यवस्थापन तथा स्याहारका लागि आवश्यक सेवा केन्द्र सञ्चालन गर्ने संघ संस्थासंग समन्वय तथा सहयोग गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ९३) नगरस्तरमा बालबालिका, महिला, एकल महिला, अपाङ्ग, जेष्ठ नागरिक लगायतको संजाल गठन तथा पुर्नगठन गरी क्रियाशील गराइनेछ । साथै ती सञ्जालहरूसँग समन्वय गरी लक्षित वर्गको कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ९४) अपाङ्गता भएका न्यक्तिहरूको तथ्यांक अद्यावधिक गरी अपाङ्ग सहायक सामाग्री वितरण गरिनेछ । साथै उनीहरूको जीविकोपार्जनमा सहयोग पुर्याउने गरी सञ्चालन गरिदै आएको अपाङ्ग सीप विकास तालिम र विउ पूँजि वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ९५) अपाङ्गता भएका बालबालिका सहभागी हुने नगरस्तरमा खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गरिनेछ ।
- ९६) राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय सामुदायिक एवं गैरसकारी संस्थाहरूलाई जवाफदेही र मर्यादित बनाउदै पारदर्शी र न्यवस्थित बनाउन सम्पुर्ण बजेट प्रणालीलाई एकद्वार प्रणालीमा आवद्ध गरी परिचालन गर्ने न्यवस्था मिलाइनेछ ।
- ९७) मेलम्ची नगरपालिकाका सबै वडाको सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैकिङ्ग प्रणालीबाट भुक्तानी गर्ने नीति अवलम्वन गरिनेछ साथै स्थानीय तहबाट विद्युतीय माध्यममा रहेका लाभग्राहीहरूको विवरण Forward Feed बाट सम्बन्धित बैकलाई उपलब्ध गराइनेछ ।
- ९८) न्यक्तिगत घटना दर्तालाई अनलाइन प्रणालीमा आवद्ध गरी न्यवस्थित रूपमा अभिलेख राखिनेछ ।
- ९९) न्यक्तिगत घटना दर्ता तथा सामाजिक सुरक्षा भत्ता सम्बन्धी सूचनाहरू रेडियो, टेलिभिजन तथा छापा माध्यमहरूबाट प्रशारण तथा प्रकाशन गरिनेछ ।
- १००) जेष्ठ नागरिकहरूको स्वास्थ्यलाई मध्यनजर गरी जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने न्यवस्था मिलाइनेछ ।

१०१) ८० वर्ष माथिका ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई अभिनन्दन तथा सम्मान गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता गरिनेछ ।

आदरणीय उपप्रमुखज्यू एवं नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

१०२) राज्यको चौथो अंगको रूपमा रहेको सञ्चार जगतलाई साभेदारी अवधारणा अनुसार सहयोग गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१०३) पत्रकारिता क्षेत्रको प्रवर्द्धन एवम् विकासका लागि नेपाल पत्रकार महासंघ लगायत संचार सम्बद्ध निकायहरूसँग समन्वय गरी संचारमैत्री कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।

आदरणीय उपप्रमुखज्यू एवं नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

१०४) म लिन्हु मैले रोपेको विरूवाबाट अक्सिजन भन्ने अभियान चलाई नगर क्षेत्रभित्र रहेको सार्वजनिक, खाली र पारखो जग्गामा वृक्षारोपण तथा वन व्यवस्थापन गरी हरित क्षेत्रको प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

१०५) वन संरक्षण, व्यवस्थापन, दिगो उपभोग र स्वच्छ वातावरणको लागि समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन प्रणाली सुदृढ गरिनेछ । जैविक विविधताको संरक्षण, वातावरणीय सेवा र जीविकोपार्जनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

१०६) नगरपालिकाका सबै वडामा वडा सदस्यको संयोजकत्वमा समिति निर्माण गरी एक घर दुई फलफूलका विरूवा रोप्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।

१०७) निजी क्षेत्रबाट विरूवा उत्पादन गरी वन विकास गर्ने कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । नगर क्षेत्रमा पाइने जडिबुटी प्रजातिको संरक्षण र प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

१०८) विपद पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना, जोखिम न्यूनीकरण कार्ययोजना तयार गरी लागू गरिनेछ । विपद व्यवस्थापनमा संघ, प्रदेश र स्थानीय समुदाय, संघसंस्था, निजी क्षेत्रसँग सहयोग, समन्वय र सहकार्य गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । विपद व्यवस्थापन कोषलाई निरन्तरता दिई बजेट व्यवस्था गरिनेछ ।

१०९) नगरका पूर्वाधार निर्माण गर्दा वातावरण मैत्री तथा विपद न्यूनीकरण हुने गरी पूर्वाधार निर्माणमा जोड दिइनेछ ।

११०) नगर क्षेत्रको फोहोरमैला संकलन तथा व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित गर्न निर्माणाधीन फोहोरमैला व्यवस्थापन केन्द्रको निर्माण सम्पन्न गरी सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।

१११) वातावरण ऐन र नियमावलीले निर्दिष्ट गरेका योजनाहरूको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण तथा वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्ने कार्यलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।

११२) सुरक्षा निकायसँगको सहकार्यमा उद्धार र राहत सामाग्रीको भण्डारणको व्यवस्था गर्दै विपद व्यवस्थापनको पाटोलाई व्यवस्थित गरी क्षती न्यूनीकरण गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- ११३) विश्व तापमानबाट भएको वृद्धिबाट सिर्जित जलवायु परिवर्तनका नकारात्मक असरहरूलाई न्यून गर्न स्थानीय तहमा जलवायु अनुकूलनका कार्यक्रमहरू संचालन गरिनेछ ।
- ११४) स्थानीय विपद् व्यवस्थापनमा संलग्न पदाधिकारी, कर्मचारी, स्वयंसेवक तथा समुदायको विपद् व्यवस्थापनको क्षेत्रमा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरू संचालन गरी विपद् व्यवस्थापनमा प्रयोग गरिनेछ ।

आदरणीय उपप्रमुखज्यू एवं नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

- ११५) नगरपालिकाबाट उपलब्ध हुने सेवाहरू फरक क्षमताका व्यक्तिहरू, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू एवं दृष्टिविहिनहरूको लागि प्राथमिकताको आधारमा सरल र सहज पहुँच हुनेगरी सापेक्षिक सेवा उपलब्ध गराइनेछ ।
- ११६) नगरपालिकाको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्दै कार्यप्रभावकारीता बढाउन आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- ११७) नगरपालिकाबाट सम्पादन हुने कार्यहरूलाई व्यवस्थित बनाउदै कानूनी आधार प्रदान गर्न आवश्यक पर्ने कानूनहरू तर्जुमा तथा मौजूदा कानूनहरूको समसामयिक रूपमा परिमार्जन गरी नगरपालिका वा अन्तर्गतका निकायहरूमा विद्युतीय माध्यमाका विभिन्न सफ्टवेयर जडान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिदै कार्यालयबाट प्रदान गरिने सेवालाई पारदर्शी एवं सुशासन मैत्री बनाइनेछ ।
- ११८) नगरपालिकाको आम्दानी एवम् खर्च लगायत सार्वजनिक महत्वका प्रत्येक विषयहरूलाई विद्युतीय तथा छापा संचारको माध्यमबाट सार्वजनिकीकरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिनुका साथै विकास निर्माण कार्यमा पारदर्शिता कायम गर्न योजनास्थलमा नै सार्वजनिक सुनुवाई, समिक्षा र सामाजिक परीक्षण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ११९) नगरसभाबाट स्वीकृत भएको मेलम्ची नगरपालिकाको संगठन संरचना बमोजिम नगरपालिकामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई व्यवस्थापन गरी जिम्मेवारी प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- १२०) नगरपालिका वा मातहतका निकायमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई उत्प्रेरित गराई कार्यसम्पादनलाई नतिजामुखी बनाउन निश्चित मापदण्डका आधारमा जिम्मेवारी हेरफेर गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- १२१) नगरपालिकाको कार्यसम्पादन तथा सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन स्थानीय कर्मचारी नियमावली र कर्मचारी कल्याण कोष नियमावली तयार गरी लागु गरिनेछ ।
- १२२) नगरपालिकाले भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशीलताको नीति अवलम्बन गरी विकास निर्माण तथा सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- १२३) नगरपालिकाको विकास र कार्यसम्पादन मूल्याङ्कनको सूचाङ्क तयार गरी सूचाङ्कको आधारमा उत्कृष्ट कर्मचारी, शाखा, वडा तथा स्वास्थ्य संस्थालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

- १२४) नगरपालिकाभिन्न गठन भएका टोल विकास संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि गरी विकास निर्माणका कार्यहरूमा परिचालन गरिनेछ ।
- १२५) मेलम्ची नगरपालिकाको नियमित, आकस्मिक तथा विकासात्मक काम कारवाहीलाई ब्यवस्थित रूपले संचालन गर्न प्रयाप्त रूपमा सही तथ्याङ्क आवश्यक पर्ने भएकोले नगरपालिकाको बहुआयामिक विषयलाई समेट्ने खालको विशिष्ट E-Profile तयार गरी प्रयोगमा ल्याइनेछ ।
- १२६) नगरपालिकाले निर्माण गरेका नीति, कानून, मापदण्ड र निर्णयको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न गराउनको लागि सेवा करारमा नगर प्रहरी भर्ना गरी परिचालन गरिनेछ ।
- १२७) मेलम्ची नगरपालिकाले नगरवासीहरू तथा सरोकारवालाहरूलाई सूचनामा सरल तथा सहज पहुँच स्थापना गर्न छुट्टै Help Desk स्थापना गर्नका साथै सेवाग्राहीको सहजताको लागि Toll Free NO. को ब्यवस्था गरिनेछ ।
- १२८) कर्मचारीलाई उपलब्ध गराउदै आएको प्रोत्साहन भत्तालाई कोभिड -१९ को कारण नगरको आन्तरिक आय श्रोतमा पर्ने प्रभावका आधारमा ब्यवस्थापन गरिनेछ ।
- १२९) इन्धन तथा सवारी साधनमा हुने अनावश्यक खर्च कटौती गर्न निश्चित मापदण्डको आधारमा सवारी तथा इन्धन प्रयोग गर्ने ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
- १३०) नगरपालिकाले सञ्चालन गर्ने विविध प्रकारका कार्यक्रमहरूको आवास खाना लगाएत फुटकर खर्च कटौती गरिनेछ ।

आदरणीय उपप्रमुखज्यू एवं नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

- १३१) विद्यालय उमेर समुहका सबै बालबालिकाहरू विद्यालय भर्ना भएको सुनिश्चित गर्न विद्यार्थी भर्ना अभियानलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ । आधारभूत तहमा भर्ना भएका सबै बालबालिकाले माध्यमिक तह पूरा गरेको सुनिश्चित गर्न HIV/AIDS तथा मानव बेचबिखनबाट प्रभावित बालबालिका एवम् अन्य लक्षित वर्गका बालबालिकालाई छात्रवृत्ति, दिवा खाजा, स्टेशनरी, पोशाक लगायतको ब्यवस्था गरिनेछ ।
- १३२) आधारभूत तह सम्मको अध्ययन पूरा गरी विद्यालय छोडेका १६ वर्ष भन्दा माथिका बालबालिकालाई रोजगारमूलक ब्यवसायिक तालिमको ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
- १३३) नगरको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि गर्न नगर प्रमुख शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- १३४) आफ्ना बालबालिकाहरू सामुदायिक विद्यालयमा भर्ना गरी सार्वजनिक विद्यालय सबलिकरणमा सहयोग गर्ने शिक्षक, कर्मचारी एवम् निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूलाई सम्मान गरिनेछ ।

- १३५) जनसाङ्ख्यिक बोट र भौगोलिक अवस्थाको आधारमा विद्यार्थी संख्या कम भएका विद्यालयहरूको समायोजन तथा एकीकरण गर्ने कार्यलाई यस आ.व. मा पनि प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ । विद्यालय समायोजनका कारणले विद्यालयको पहुँचबाट टाढा भएका बालबालिका एवम् अभिभावक गुमाइ संरक्षकत्व ग्रहण गर्ने व्यक्ति नभएका बालबालिकाको लागि नगर स्तरमा आवासिय विद्यालय संचालन तथा विद्यालयमा यातायातको ब्यवस्था मिलाउन आवश्यक प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।
- १३६) नगरबाट संचालित आधारभूत तह उत्तीर्ण परीक्षाको नतिजामा कमजोर देखिएका अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयका विषयगत शिक्षकहरूलाई आफ्नो विषयको नतिजामा जवाफदेही बनाउन नगर शिक्षा अधिकृतले विषयगत शिक्षकसँग कार्यसम्पादन सम्झौता गर्ने ब्यवस्था मिलाइनेछ । कार्यसम्पादनका आधारमा शिक्षक तथा कर्मचारीलाई पुरस्कृत र ढण्डित गरिनेछ ।
- १३७) नगरका प्रत्येक वडामा संचालित सबै अगुवा माध्यमिक विद्यालयहरूले सोही वडामा संचालित अन्य आधार विद्यालयहरूको शैक्षिक गुणस्तर सुधारको समेत जिम्मेवारी बहन गर्ने ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
- १३८) एक विद्यालय एक बाल विकास केन्द्रको अवधारणालाई आत्मसात गरिनेछ । बाल विकास केन्द्रको सुदृढिकरणका लागि बालमैत्री कक्षाकोठा ब्यवस्थापन गरिनेछ । बाल विकास केन्द्रका सहजकर्ताको क्षमता विकास गर्न विभिन्न किसिमका तालिमहरूको ब्यवस्था गरिनेछ ।
- १३९) आधारभूत तह (कक्षा १ देखि ५) सम्म जर्मन नेपाल सहयोग संघबाट संचालित MGML कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै नगरपालिकाको आर्थिक सहयोगमा नगरका अन्य विद्यालयहरूमा समेत विस्तार गरिनेछ ।
- १४०) नगरमा रहेका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरूलाई ब्यवस्थित र सुदृढ गरी सञ्चालन गरिनेछ ।
- १४१) नगरको स्थानीय परिवेश र आवश्यकतालाई मध्यनजर गरी विद्यालय स्तरमा स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- १४२) विद्यालयको अनुगमन तथा मूल्यांकनलाई प्रभावकारी बनाउन द्वैमासिक रूपमा संयुक्त अनुगमन गर्ने ब्यवस्था मिलाइनेछ ।
- १४३) नगरमा संचालित सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा सक्षम र योग्यता पुगेका प्रधानाध्यापकहरू ब्यवस्थापन गरी विद्यालयको नेतृत्वलाई सफल र सुदृढ बनाउन खुला प्रतिस्पर्धाबाट प्रधानाध्यापकहरू छनोट गरिनेछ । छनोट गरिएका प्रधानाध्यापकहरूसँग कार्यसम्पादन सम्झौता गरी नियुक्ति प्रक्रिया अगाडि बढाइनेछ ।
- १४४) आधारभूत तह र माध्यमिक तहका विद्यार्थीहरू समेत सहभागी हुनेगरी नगरस्तरीय अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालन गरिनेछ ।
- १४५) कोभिड(१९ को कारण पठनपाठनमा सिर्जना भएको अवरोधलाई दृष्टिगत गरी वैकल्पिक माध्यमबाट विद्यार्थीहरूलाई सहजिकरण गर्ने ब्यवस्था मिलाइनेछ । संक्रमणको जोखिमको कारण विद्यार्थी तथा शिक्षकमा परेको असरलाई निवारण गर्न मनोपरामर्श तथा अन्य सिर्जनशिलता विकासका क्रियाकलाप संचालन गरिनेछ ।

- १४६) नगरमा संचालनमा रहेका क्लवहरूको सहभागितामा मेयर कप खेलकुद प्रतियोगिता संचालन गरिनेछ ।
- १४७) एक वडा एक खेलकुद मैदानको अवधारणालाई क्रमश कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- १४८) नगरमा क्रियाशिल क्लवहरूले विभिन्न स्थानमा हुने खेलकुद प्रतियोगितामा सहभागी हुनको लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- १४९) विद्यालयस्तरमा विभिन्न खेलकुद प्रतियोगिता संचालनको लागि खेलकुद सामाग्री व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- आदरणीय उपप्रमुखज्यू एवं नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,**

१५०) विश्वन्यापी रूपमा फैलिएको कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्नको लागि संघ, प्रदेश, छिमेकी स्थानीय तह तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरूसंग आवश्यक सहयोग र समन्वय कायम गरिनेछ ।

१५१) कोभिड-१९ को महामारीबाट संक्रमितको संख्या दिन प्रतिदिन बढ्दै गएको सन्दर्भमा थप संक्रमण रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि संचालनमा रहेका क्वारेन्टाइन तथा आइसोलेसन होमहरूलाई अभि प्रभावकारी र व्यवस्थित बनाउँदै लगिनेछ ।

१५२) न्यूनतम सेवा मापदण्ड (MSS) चेक लिष्टको आधारमा स्वास्थ्य संस्थाहरूको सेवा गुणस्तर स्कोर (SQS) गणना गरिनेछ र सोको आधारमा स्वास्थ्य संस्थाहरूको सेवा गुणस्तर बर्गीकरण गरिनेछ । सेवा गुणस्तर स्कोर कम भएका स्वास्थ्य संस्थाहरूको प्राथमिकताको आधारमा सेवा गुणस्तर सुधार गरिनेछ ।

१५३) एकै तहका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा हुने मानव संसाधन, भौतिक पूर्वाधार तथा सेवा गुणस्तरको मापदण्डमा एकरूपता ल्याइनेछ ।

१५४) उत्कृष्ट स्वास्थ्य संस्था र उत्कृष्ट कर्मचारी छनौट गरी पुरस्कृत गर्ने नीति लिइनेछ ।

१५५) मेलम्ची नगरपालिका वडा नं ११ स्थित डुडे फाँटमा २५ सैयाको अस्पताल निर्माणको प्रारम्भिक कार्यको थालनी गरिनेछ ।

१५६) नगर क्षेत्रभित्रका बस्तीहरूबाट नगरका बर्थिङ्ग सेन्टरमा सुत्केरी गराउने आउने महिलालाई प्रोत्साहन स्वरूप एम्बुलेन्स सेवा उपलब्ध गराउने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ । साथै आमा सुरक्षा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिई नगरभित्रका बर्थिङ्ग सेन्टर तथा सूचिकृत स्वास्थ्य संस्थाहरूमा सुत्केरी गराउने नगरपालिका भित्रका सुत्केरी आमाहरूलाई तीन महिनासम्म मासिक रु. एक हजारका दरले पोषण भत्ता उपलब्ध गराइने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ । नगरपालिकाका बर्थिङ्ग सेन्टर तथा स्वास्थ्य केन्द्रहरूको आवश्यकताको आधारमा स्तरवृद्धि गर्दै लगिनेछ ।

१५७) नगरपालिका क्षेत्र भित्र रहेका प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र तथा स्वास्थ्य चौकीहरूमा आधारभूत औषधि तथा स्वास्थ्य उपचारका लागि उपकरणहरूको व्यवस्था मिलाई नगरवासीको स्वास्थ्य सुरक्षा कायम गर्न समुचित व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१५८) अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूलाई स्वास्थ्य, उपचार तथा पुर्नस्थापना सेवाहरू संचालन गरिनेछ ।

१५९) प्रशुती पुरुष समूह गठन मार्फत गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाको प्रोटोकल अनुसारको जाँच र हेरचाह गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१६०) पूर्ण खोप सुनिश्चितता कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१६१) महिलाहरूको प्रजनन स्वास्थ्य पाठेघर खस्ने समस्याको समाधान गर्दै जाने तथा पाठेघरको मुखको क्यान्सरको परीक्षणको लागि VIA जाँच तथा स्तन र अन्य क्यान्सरको लागि परीक्षण र चेतनामुलक कार्यक्रम तथा शिविर संचालन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१६२) नगरपालिकाका विभिन्न क्षेत्रमा आयुर्वेद, पञ्चकर्म, योग र प्राकृतिक चिकित्सा लगायतका विशिष्टकृत सेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिनेछ ।

१६३) नेपाल सरकारले तोकेका गम्भिर प्रकृतिका रोगबाट पीडित नगरवासीको औषधि उपचारको लागि सिफारिस तथा सहयोग गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१६४) नगरपालिका क्षेत्रभित्र संचालनमा रहेका निजी स्वास्थ्य संस्थाहरूको नियमित अनुगमन तथा नियमन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

१६५) नगरपालिका अन्तर्गतका बर्थिङ सेन्टर र पोष्टमार्टम कार्यमा संलग्न कर्मचारीहरूलाई कार्यसम्पादनको आधारमा प्रोत्साहन गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१६६) महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई कार्यसम्पादनको आधारमा प्रोत्साहन गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

आदरणीय उपप्रमुखज्यू एवं नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

१६७) न्यायिक समितिले गर्ने न्याय सम्पादनको कार्यलाई ब्यवस्थित बनाउन सचेतनामुलक कार्यक्रमहरू संचालन गर्नुका साथै इजलास निर्माण तथा ब्यवस्थापन र कानूनी सल्लाहकारको प्रभावकारी परिचालन गरिनेछ ।

१६८) न्यायिक निरूपणमा शिघ्रता, सरलता, मितब्ययिता जस्ता आदर्श मान्यताको अवाधारणामा जोड दिइनेछ ।

१६९) न्यायिक समितिमा हुने न्याय सम्पादनलाई प्रक्रियामुखी भन्दा परिणाममुखी बनाइनुका साथै मेलमिलाप तथा मध्यस्थताबाट न्याय निरूपण गर्न अधिकतम प्रयत्न गरिनेछ ।

१७०) न्यायिक निरूपणमा संलग्न वडा तथा नगरस्तरका मेलमिलापकर्ताहरूको आवश्यकता अनुसार गठन, पुर्नगठन गरी जनप्रतिनिधि, कर्मचारी र मेलमिलापकर्ताको सबलिकरणको लागि अन्तरक्रिया, प्रशिक्षण जस्ता कार्यक्रमहरू संचालन गरी जनस्तरमा न्यायिक सचेतनाको कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

धन्यवाद ।